

DRC Dansk Flygtningehjælp
Borgergade 10
DK 1300 København K
Danmark

T: +45 3373 5000
drc@drc.ngo
www.drc.ngo

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

LANDERAPPORT

KROATIEN

MODTAGEFORHOLD OG ADGANG TIL ASYLPROCEDUREN FOR DUBLIN RETURNEES

JUNI 2024

DRC Dansk Flygtningehjælps landerapporter er et uddrag af aktuelle, asylrelevante baggrundsoplysninger om et enkelt land.

Denne landerapport indeholder aktuelle baggrundsoplysninger om Kroatien, med særligt fokus på adgangen til asylproceduren og modtageforholdene for personer overført til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen (Dublin returnees).

Rapporten er baseret på research af offentligt tilgængelige kilder fra statslige og ikke-statslige aktører samt to interviews foretaget af DRC Dansk Flygtningehjælp.

Der er gjort store bestræbelser på at sikre nøjagtigheden og pålideligheden af de præsenterede oplysninger. Brugere af rapporten opfordres til uafhængigt at verificere oplysningerne, eller konsultere de originale kilder for mere dybdegående information.

DRC Dansk Flygtningehjælp er en privat, humanitær organisation, der arbejder med flygtninge og fordrevne i mere end 40 lande samt med rådgivning af asylansøgere i Danmark.

Indhentelse af oplysninger er afsluttet 11. juni 2024.

Indhold

1.	Indledning	4
2.	Udviklingen i det kroatiske asylsystem	5
3.	Dublin returnees i Kroatien	6
3.1.	Modtagelse i lufthavnen.....	6
3.1.1.	Modtagelse af særligt sårbare Dublin returnees.....	7
3.2.	Adgang til asylproceduren efter overførsel til Kroatien.....	8
4.	Den kroatiske asylprocedure	10
4.1.	Adgang til asylproceduren.....	10
4.2.	Readmission agreements og pushbacks.....	11
4.3.	Monitorering af pushbacks.....	13
5.	Det kroatiske indkvarteringssystem	14
5.1.	Indkvarteringsforholdene på landets to asylcentre	14
5.2.	Indkvartering af særligt sårbare	16
5.2.1.	Vurdering af sårbarhed	16
5.2.2.	Indkvarteringsforhold for særligt sårbare asylansøgere	17
5.3.	Adgang til sundhedsydelser under asylproceduren	18
5.4.	Uledsagede mindreårige asylansøgere	20
5.5.	Klagemuligheder vedrørende indkvartering og sundhedsbehandling	21
6.	Frihedsberøvelse.....	21
7.	Flygtningenævnets praksis i perioden 1. januar 2023 – 11. juni 2024	23
7.1.	To afgørelser om stadfæstelse fra september og oktober 2023 vedr. enlige mænd	24
7.2.	To afgørelser om stadfæstelse fra september 2023 vedr. en børnefamilie	25
7.3.	Forhandlingsprotokollater fra april 2024 vedr. udsættelse af tre sager med henblik på indhentelse af nye individuelle garantier.....	25
7.4.	Afgørelse om omgørelse fra juni 2024 vedr. en enig mand	27
8.	Interviews.....	28
8.1.	Interview med Centre for Peace Studies, 23. april 2024.....	28
8.2.	Interview med Médecins du Monde – Belgium, - Croatia Mission, 9. Maj 2024	36
9.	Litteraturliste.....	39

1. Indledning

Denne landerapport samler offentligt tilgængelige baggrundsoplysninger om det kroatiske asylsystem, herunder indkvarteringssystemet, med fokus på situationen for asylansøgere og personer overført til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen (Dublin returnees). De offentligt tilgængelige baggrundsoplysninger er suppleret med information indhentet ved to interviews. Formålet med landerapporten er at levere relevant og opdateret information om Dublin returnees i Kroatien til brug i Dublin-sager. Rapporten er på dansk, idet den særligt har til formål at tilgængeliggøre relevant baggrundsinformation for aktører i den danske asylprocedure.

Baggrunden for det valgte tema for landerapporten er oplysninger om, at det fortsat er uklart, hvordan Dublin returnees modtages i Kroatien og får adgang til asyl- og indkvarteringssystemet. Forholdene på asylområdet, særligt i lande der grænser op til EU's ydre grænser, kan ændre sig på kort tid. Ved læsning af rapporten bør der derfor tages hensyn til, at situationen på asylområdet i Kroatien er af dynamisk karakter, både hvad angår antallet af indrejsende, antallet af indkvarterede i asylsystemet, samt antallet af Dublin-overførsler til Kroatien, og dermed forholdene for asylansøgere i landet.

DRC Dansk Flygtningehjælp har derfor suppleret de offentligt tilgængelige baggrundsoplysninger med to interviews med organisationer, der arbejder med, og har indgående kendskab til, Kroatiens asylsystem.

DRC Dansk Flygtningehjælp har interviewet en juridisk rådgiver fra den uafhængige rettighedsorganisation Centre for Peace Studies (CPS), der yder gratis juridisk uvildig rådgivning til asylansøgere og migranter. Organisationen havde før Covid-19-pandemien adgang til Kroatiens to asylcentre, men har siden pandemiens afslutning ikke haft direkte adgang til de to asylcentre.

Herudover har DRC Dansk Flygtningehjælp interviewet koordinatoren af Médecins du Monde - Belgium [MdM] Kroatien mission. MdM er en international medicinsk NGO, der siden 2016 har været aktør på sundhedsbehandlingsområdet på de to asylcentre i Kroatien.

Begge interviews er gennemført online og efter hvert interview er mødereferaterne sendt til kilderne til skriftlig godkendelse, hvilket har givet kilderne mulighed for at rette, kommentere eller korrigere deres udtalelser. Mødereferaterne kan findes i kapitel 8. Kilderne blev spurgt, hvordan de foretrak at blive beskrevet i denne rapport og beskrives derfor i overensstemmelse med deres egne anmodninger. DRC Dansk Flygtningehjælp har gjort en indsats for at præsentere kildernes udtalelser så præcist og gennemsigtigt som muligt. De enkelte kilder kan ikke holdes ansvarlige for indholdet af rapporten, og har ikke fået denne til gennemlæsning før udgivelsen.

Med henblik på at foretage et yderligere interview, har DRC Dansk Flygtningehjælp også rettet henvendelse til en kroatisk organisation med viden om asylproceduren og asylsystemet i Kroatien. Det var desværre ikke muligt at gennemføre dette interview.

Rapportens fund skal ses i lyset af, at den politiske situation i Kroatien gør det udfordrende at få adgang til kilder, der kan dele relevante og nuancerede oplysninger om asylproceduren, især når det drejer sig om følsomme emner og kritik af specifikke forhold.¹

¹ Amnesty International (2020), Punishing Compassion. Solidarity on trial in fortress Europe, side 29-30

I kapitel 7 gennemgås Flygtningenævnets praksis vedrørende Dublin-overførsler til Kroatien i perioden 1. januar 2023 til 11. juni 2024.

2. Udviklingen i det kroatiske asylsystem

Kroatien har set en markant stigning i antallet af personer der er indrejst irregulært, samt asylansøgere, indenfor de seneste år. I løbet af 2022 indrejste 50.624 personer i Kroatien på irregulær vis², hvoraf 12.872 blev registreret som asylansøgere,³ mod blot 3039 i 2021 og 1932 i 2020.⁴ Ud af de 12.872 asylansøgere i 2022, blev 2.787 senere registreret som havende indgivet en officiel ansøgning om international beskyttelse.⁵

I 2023 skete endnu et markant spring i antallet af asylansøgere, hvor landet ifølge Indenrigsministeriets statistik registrerede 69.726 personer, der indrejste irregulært, hvoraf 68.114 blev registreret som asylansøgere, og hvoraf 1.783 personer indgav en officiel ansøgning om international beskyttelse. Det er det højeste antal asylansøgere, der er registreret siden etableringen af asylsystemet i Kroatien i 2004.⁶ I 2021 vurderede forskere ved universitetet i Zagreb, at næsten 90 pct. af dem, der ansøgte om asyl i Kroatien, forlod landet efter kort tid uden at vente på svar på deres ansøgning om asyl.⁷

Et nyere skøn, i en rapport fra Afghanistan Analysts Network fra oktober 2023, er, at omkring 85 pct. forlader Kroatien, inden der er truffet en afgørelse i deres sag,⁸ imens en rapport fra det kroatiske indenrigsministerium i Kroatien finder, at omkring 97 pct. af alle der udtrykker intention om at søge asyl, eller som søger om asyl, forlader Kroatiens territorium, inden der er truffet en afgørelse i deres sag.⁹

Ifølge AIDA rapporten fra 2023 om Kroatien, anslår MdM, at asylansøgere i løbet af august og september 2022 i gennemsnit opholdt sig på modtagelsescenteret i tre dage.¹⁰

Uanset antallet af indrejsende, er anerkendelsesprocenten forblevet lav. På 17 år – fra 2006 til og med 2023 - har de kroatiske myndigheder tildelt asyl til i alt 951 personer og subsidiær beskyttelse til 140 personer.¹¹ I 2022 blev der tildelt asyl til i alt 21 personer,¹² og i 2023 blev i alt 52 personer tildelt asyl i Kroatien.¹³

² Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 257. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

³ Når personer i Kroatien udtrykker intention om at søge asyl, bør de få optaget biometri og blive registreret som asylansøgere. Efterfølgende har de pågældende selv ansvar for at indgive en officiel ansøgning om international beskyttelse.

⁴ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 16

⁵ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 257. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

⁶ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 258. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

⁷ EU factcheck (2021), Mostly true; "Asylum seekers massively fleeing from Croatia, just a little over 10 percent remain".

⁸ Afghanistan Analysts Network, (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia.

⁹ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 258 (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

¹⁰ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 16

¹¹ Republikken Kroatiens Indenrigsministeriums hjemmeside, [Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske - Statistika: Tražitelji međunarodne zaštite \(gov.hr\)](https://www.ministarstvo.unutarnjih.poslova.Republike.Hrvatske-Statistika.Trazitelji.medunarodne.zastite.gov.hr), (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

¹² AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 7

¹³ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 259 (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

3. Dublin returnees i Kroatien

I 2022 modtog Kroatien 11.931 indgående Dublin-anmodninger fra andre medlemsstater og de kroatiske myndigheder sendte selv 2272 anmodninger til andre medlemsstater. Samme år blev der foretaget én udgående Dublin-overførsel fra Kroatien, og i alt 167 indgående Dublin-overførsler. Størstedelen blev overført fra Tyskland (89 personer) og Østrig (36 personer), imens Danmark overførte to personer.¹⁴

I løbet af 2023 blev der registreret et øget antal Dublin-overførsler til Kroatien. Samlet for 2023 blev der overført 897 personer til Kroatien i henhold til Dublin III forordningen. De fleste overførsler skete fra Tyskland, Østrig, Schweiz, Frankrig og Belgien.¹⁵

Der er ikke meget tilgængelig officiel eller publiceret baggrundsinformation specifikt vedrørende Dublin returnees' adgang til asylproceduren i Kroatien, herunder deres muligheder for passende indkvartering, sundhedsydelser, eller hvorvidt særlige grupper eller nationaliteter findes at have sværere end andre ved at opnå adgang til asylproceduren.

3.1. Modtagelse i lufthavnen

Dublin returnees overføres til Kroatien via Zagreb lufthavn.¹⁶

De schweiziske organisationer, Solidarité sans frontières (herefter Sosf) og Droit de Rester Bern, foretog i juni 2023 en monitoreringsrejse til Kroatien for at undersøge forholdene for asylansøgere, herunder specifikt forholdene for Dublin returnees.¹⁷ I den forbindelse foretog delegationen 11 interviews med Dublin returnees, der var blevet overført fra hhv. Schweiz, Belgien, Tyskland og Frankrig under Dublin III forordningen, samt fire interviews med NGO'er der er aktive på asylområdet i Kroatien og med fire medlemmer af Ombudspersonens team.¹⁸ Af oplysninger fra monitoreringsrapporten fremgår, at asylansøgere siden april 2023 efter overførslen er blevet bragt direkte fra lufthavnen til et af de to asylcentre, i lukkede politivogne uden vinduer, og at nogle enlige mænd er blevet bedt om at bruge offentlig transport til selv at komme til et asylcenter.¹⁹ Rapporten indikerer dog, at der ikke findes at være en formaliseret procedure for modtagelse og registrering af Dublin returnees ved ankomsten til Zagreb lufthavn.²⁰

¹⁴ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 47+48

¹⁵ Republikken Kroatiens Indenrigsministeriums hjemmeside, [Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske - Statistika: Tražitelji međunarodne zaštite \(gov.hr\)](https://www.ministarstvo.unutarnjih.poslova.republike.hr/statistika-tražitelji-međunarodne-zaštite), (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

¹⁶ OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 9 og Interview med MdM, pkt. 1

¹⁷ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), *Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse*. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate)

¹⁸ Herunder; Stanko Perica og Sara Japelj fra *Jesuit Refugee Service*, Suzana Rendulic fra NGO'en *Are You Syrious?* Sara Kekuš and Andrea Jelovcic fra *Center for Peace Studies*, ansatte fra the General Office of the Ombudswoman and the Ombudswoman for Children's Rights, Marijana Hameršak og Romana Pozniak, researchers fra the *ERIM project* (The European Irregularized Migration Regime at the Periphery of the EU: from Ethnography to Keywords) coordinated by the Institute of Ethnology and Folklore Research in Zagreb, og et medlem af personalet fra *Médecins du Monde Belgium*. (Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), *Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse*. Side 8. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate))

¹⁹ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), *Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse*, side 15. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate)

²⁰ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), *Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse*, side 15. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate)

Ifølge oplysninger fra Swiss Refugee Council (OSAR) er det som udgangspunkt en embedsmand fra Indenrigsministeriet, der modtager Dublin returnees i lufthavnen.²¹

Baseret på de oplysninger Center for Peace Studies (CPS) har til rådighed, har Dublin returnees, der ikke er vurderet som særligt sårbare af myndighederne, selv ansvar for at komme fra lufthavnen til asylcenteret i Zagreb, hvorimod Dublin returnees der er vurderet som særligt sårbare af myndighederne, nogle gange eskorteres af politiet til asylcenteret.²²

Ifølge MdM's informationer, er Indenrigsministeriet ansvarlig for Dublin overførsler, og MdM er ikke selv systematisk til stede i lufthavnen ved overførsler af Dublin returnees.²³

Af OSAR's rapport fra 2021 fremgår, at personer der har opnået international beskyttelse i Kroatien og overføres tilbage hertil fra et andet EU-medlemsland, i modsætning til Dublin returnees, vil blive hentet i lufthavnen af en NGO. Den ansvarlige NGO hedder Centre for intercultural dialogue (CCD), og er en organisation der arbejder med integration af udlændinge med international beskyttelse i Kroatien.²⁴

3.1.1. Modtagelse af særligt sårbare Dublin returnees

Af AIDA rapporten om Kroatien fra juni 2023 fremgår, at der ikke er NGO'er til stede i lufthavnen ved overførsel af asylansøgere til Kroatien, og at sårbare Dublin returnees ikke modtages anderledes end ikke-sårbare Dublin returnees.²⁵ Ifølge OSAR har MdM i december 2021 oplyst, at der i helt særlige tilfælde kan være en psykolog til stede ved overførsler af meget alvorligt syge personer.²⁶ MdM bekræfter overfor Flygtningehjælpen, at personale fra MdM kan være til stede ved modtagelsen af Dublin returnees, hvis Indenrigsministeriet anmoder om deres tilstedeværelse.²⁷ CPS har oplyst til Flygtningehjælpen, at de ikke kender til sager, hvor særligt sårbare asylansøgere er blevet taget imod af sundhedsfagligt personale i forbindelse med overførslen til Kroatien.²⁸

CPS har oplyst, at de i sager, hvor de har ydet juridisk rådgivning, er blevet opmærksomme på tilfælde, hvor alvorligt fysisk eller psykisk syge Dublin returnees ikke blev ledsaget til et asylcenter, men i stedet modtog anvisninger om, hvordan de skulle komme dertil med offentlig transport.²⁹

Ifølge MdM har overførsler af Dublin returnees i nogle tilfælde medført, at udsatte personer med alvorlige helbredsproblemer oplever øgede risici, fordi medlemsstaterne ikke har udvekslet nødvendige oplysninger om ansøgernes sundhedsbehov i forbindelse med overførslen.³⁰

²¹ OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 9

²² Interview med CPS, pkt. 1

²³ Interview med MdM, pkt. 1

²⁴ OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 10

²⁵ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 53 og OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 9

²⁶ OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 9

²⁷ Interview med MdM, pkt. 1

²⁸ Interview med CPS, pkt. 3

²⁹ Interview med CPS, pkt. 1

³⁰ MdM (2023), Physical and mental health of applicants for international protection in the Republic of Croatia – New trends, observations, challenges and recommendations, side 11

MdM har oplyst til Flygtningehjælpen, at MdM's sundhedsfaglige team i Kroatien har observeret, at Dublin returnees i mange tilfælde oplever en traumatisering og forværring af deres tilstand. Både overførslen i sig selv og afbrydelsen af f.eks. en igangværende behandling er destabiliserende, og påvirker det mentale helbred betydeligt, hvilket i sidste ende påvirker det somatiske helbred. MdM's personale i Kroatien oplever, at Dublin returnees' mentale sundhed forringes, samt at Dublin returnees har tendens til at være mere sårbare end andre asylansøgere.³¹

MdM oplever, at de ikke altid modtager relevante dokumenter vedr. Dublin returnees' helbred, behandling og medicinske behov, hvilket betyder, at MdM i disse tilfælde ikke er tilstrækkeligt oplyst om den pågældendes mentale eller medicinske behov ved ankomsten til centeret.³² Dette på trods af, at MdM er ansvarlig for at sikre asylansøgere adgang til nødvendig sundhedsbehandling.³³ Ifølge data indsamlet af MdM inkluderer nogle af de psykiske problemer, de ser ved Dublin returnees, symptomer på depressive lidelser såsom selvmordstanker, angst og PTSD mv.³⁴

Ved Dublin-overførsler af asylansøgere, der adskilles fra deres familier, eller hvor personen har alvorlige fysiske eller psykiske lidelser, har MdM beskrevet en højere risiko for forværring af deres eksisterende lidelser.³⁵

3.2. Adgang til asylproceduren efter overførsel til Kroatien

CPS har oplyst til DRC Dansk Flygtningehjælp, at organisationen ikke har konkret indsigt i eller kendskab til, hvad der faktisk sker efter Dublin-overførsler til Kroatien. Dette omfatter både Dublin returnees' reelle adgang til asylproceduren og risikoen for pushbacks.³⁶ Organisationens har ikke længere adgang til landets to asylcentre i hhv. Kutina og Zagreb,³⁷ og ifølge CPS efterlades der ikke dokumentation eller noget 'paper-trail', når asylansøgere udsættes for uretmæssig eller ulovlig behandling såsom pushbacks eller readmission til et naboland.³⁸

Den uafhængige non-profit research organisation, The Afghanistan Analysts Network har på baggrund af feltarbejde og observationer i Kroatien udgivet en rapport i september 2023, hvoraf fremgår, at asylansøgere og andre personer, der indrejser irregulært, sjældent får kontakt med landets NGO'er, som tilbyder retshjælp og anden støtte.³⁹

Af AIDA rapporten om Kroatien fra 2023 fremgår, at der gælder følgende scenarier for asylansøgere, der har forladt Kroatien frivilligt og efterfølgende overføres til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen:

³¹ Interview med MdM, pkt. 18

³² Interview med MdM, pkt. 2

³³ Interview med MdM, pkt. 12 og Interview med CPS, pkt. 23

³⁴ MdM (2023), Physical and mental health of applicants for international protection in the Republic of Croatia – New trends, observations, challenges and recommendations, side 18

³⁵ MdM (2023), Physical and mental health of applicants for international protection in the Republic of Croatia – New trends, observations, challenges and recommendations, side 18

³⁶ Interview med CPS pkt. 47

³⁷ Interview med CPS, pkt. 6

³⁸ Interview med CPS pkt. 48-49

³⁹ Afghanistan Analysts Network (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia.

- **Dublin returnees, der har forladt Kroatien inden deres asylsag blev færdigbehandlet** og derfor fik deres asylsag suspenderet, skal genansøge om international beskyttelse (hvis personen ønsker det).⁴⁰
- **Dublin returnees, der har forladt Kroatien efter deres asylsag er færdigbehandlet eller som frafaldt deres ansøgning**, vil efter overførslen til Kroatien være nødt til at indgive en anmodning om genoptagelse.⁴¹ Disse asylsager bliver vurderet ud fra de foreliggende oplysninger fra den oprindelige sag. Anmodningen om genoptagelse kan afvises, hvis der ikke er væsentlige nye oplysninger eller beviser i sagen, der er opstået, efter den første afgørelse blev truffet, eller hvis asylansøgeren ikke fremlagde oplysninger eller beviserne under den oprindelige asylsagsbehandling.⁴² Hvis det vurderes, at den efterfølgende ansøgning kan realitetsbehandles, vil der blive truffet en ny afgørelse.⁴³

Angående den sidstnævnte gruppe, har CPS oplyst til DRC Dansk Flygtningehjælp, at organisationen i 2023 har haft kendskab til Dublin returnees, der efter overførslen til Kroatien anmodede om genoptagelse af deres asylsager. Disse anmodninger blev imidlertid afvist med henvisning til, at der allerede var truffet en negativ afgørelse i deres asylsag, inden de forlod Kroatien.⁴⁴ Tilsvarende har også den kroatiske non-profit organisation *Are You Syrious?* set eksempler på asylansøgere, hvis ansøgning blev afvist før de forlod Kroatien. Efter at være Dublin-overført tilbage til Kroatien, forsøgte de pågældende at udnytte alle juridiske muligheder for at få deres ansøgninger om international beskyttelse genoptaget, men ved ankomsten til Kroatien modtog de i stedet en afgørelse om at forlade EØS. I disse tilfælde er der risiko for at blive frihedsberøvet i detentionscenteret i Ježevo.⁴⁵

Af OSAR's rapport fra december 2021 fremgår, at Dublin returnees, der ikke ønsker at ansøge om international beskyttelse, anses som irregulære migranter, hvilket kan føre til, at de bliver frihedsberøvet.⁴⁶

Det fremgår af AIDA rapporten, at der er to asylcentre i Kroatien med en samlet indkvarteringskapacitet på 740 pladser.⁴⁷ Hvad angår adgangen til indkvarteringsystemet efter en Dublin-overførsel, oplyser CPS, at der ikke er nogen statistik over eller dokumentation for asylansøgere, der ikke har fået adgang til indkvartering. Samtidig oplyser CPS til Flygtningehjælpen, at det ikke kan udelukkes, at det sker. Omkring halvdelen af de 68.000 asylansøgere, som Kroatien modtog i 2023, kom til et af landets to asylcentre, hvor de ofte ikke opholdt sig i mere end tre dage, hvilket resulterede i en høj grad af sekundær bevægelse. Med de utilstrækkelige indkvarteringsforhold på centrene og det store antal mennesker, der dagligt kommer og går, kan det ifølge CPS ikke udelukkes, at nogle asylansøgere er ankommet til centrene uden at få adgang til indkvartering.⁴⁸

⁴⁰ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 53

⁴¹ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 53-54

⁴² AIDA Country Report: Croatia (2022), Update – Juni 2023), side 54 og Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017

⁴³ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 54

⁴⁴ Interview med CPS, pkt. 5

⁴⁵ Are you Syrious? (April 2023), Dublin returnees - legal and practical obstacles in Croatia, side 1+2

⁴⁶ OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 9

⁴⁷ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 82 og 86

⁴⁸ Interview med CPS, pkt. 11

4. Den kroatiske asylprocedure

4.1. Adgang til asylproceduren

For at få adgang til den kroatiske asylprocedure skal en person ifølge CPS først tilkendegive sin hensigt om at ansøge om international beskyttelse til enten politiet eller grænsemyndighederne. Når denne hensigt er blevet meddelt, skal personen registreres som asylansøger, og personens fingeraftryk skal tages. Herefter har personen status som asylansøger og har ret til frit at bevæge sig i Kroatien. Inden 15 dage efter ankomst til asylcenteret i Zagreb skal der indgives en officiel ansøgning om international beskyttelse. Først da vil ansøgningen blive taget under behandling af myndighederne.⁴⁹

CPS finder, at asylansøgers ret til en retfærdig og effektiv asylprocedure i Kroatien er udfordret af forskellige faktorer og politiske tiltag, herunder blandt andet risikoen for at blive udsat for vilkårlig tilbageholdelse og fængsling, pushbacks, readmissions til Bosnien Hercegovina [BiH], Serbien eller Slovenien, utilstrækkelige indkvarteringsmuligheder,⁵⁰ samt forskellige udfordringer og svagheder ved asylsagsbehandlingen.⁵¹ Ifølge CPS findes der ingen statistik eller dokumentation over, hvor ofte Dublin returnees begrænses eller forhindres i at få reel adgang til asylproceduren.⁵²

NGO'en Chechen Human Rights Association har i december 2022 beskrevet, at asylsøgende tjetjenere i Kroatien risikerer at blive nægtet en individuel asylsagsbehandling.⁵³ Organisationen har beskrevet, hvordan en gruppe på 27 tjetjenske asylansøgere blev frihedsberøvet i 2022, og beskyldt af den kroatiske efterretnings-tjeneste for at have bånd til radikal islamisme. Alle ansøgerne modtog identiske og enslydende breve om anklagerne. Organisationen har været i kontakt med 15 af de frihedsberøvede, og rapporterer på baggrund heraf, at flere af personerne var blevet udsendt til Rusland (og nogle til Tyrkiet) uden at få deres ansøgning om asyl behandlet.⁵⁴ Tilsvarende har den kroatiske non-profit organisation *Are You Syrious?* beskrevet i en rapport fra april 2023, at organisationen kender til 50 etniske tjetjenere, der i efteråret 2022 blev frihedsberøvet, hvoraf flere opholdt sig på asylcenteret i Zagreb forud for frihedsberøvelsen.⁵⁵

Ifølge CPS udgør russiske statsborgere den tredjestørste gruppe af asylansøgere i Kroatien. Der er ingen officielle tal vedrørende antallet af indrejste etniske tjetjenere, fordi de registreres som russiske statsborgere. Da krigen i Ukraine startede, blev den nationale sikkerhedstrussel i Kroatien øget, og mange tjetjenere blev anklaget af de kroatiske myndigheder for at udgøre en risiko for landets offentlige sikkerhed. Som følge heraf blev mange tjetjenere tilbageholdt i detentionscentre uden juridisk grundlag.⁵⁶

⁴⁹ Interview med CPS, pkt. 29-31

⁵⁰ Interview med CPS, pkt. 32 og 50-52

⁵¹ Interview med CPS, pkt. 37-39

⁵² Interview med CPS, pkt. 34

⁵³ Chechen Human Rights Association (20. December 2022), note A-0186, side 2. (Dokumentet er i marts 2023 fremsendt til DRC Dansk Flygtningehjælp af en asylansøger. Flygtningehjælpen har i sager i foråret 2023 vedlagt dokumentet som bilag til Dublin-indlæg. Det fremgår af ecoi.net at organisationen er refereret i COI-rapporter fra både franske og østrigske asylmyndigheder, ligesom den flere gange er citeret af både Reuters og BBC)

⁵⁴ Chechen Human Rights Association (20. December 2022), note A-0186, side 1. (Dokumentet er i marts 2023 fremsendt til DRC Dansk Flygtningehjælp af en asylansøger. Flygtningehjælpen har i sager i foråret 2023 vedlagt dokumentet som bilag til Dublin-indlæg. Det fremgår af ecoi.net at organisationen er refereret i COI-rapporter fra både franske og østrigske asylmyndigheder, ligesom den flere gange er citeret af både Reuters og BBC)

⁵⁵ *Are You Syrious?* (April 2023), Dublin returnees - legal and practical obstacles in Croatia, side 2

⁵⁶ Interview med CPS, pkt. 35

På baggrund af feltarbejde og observationer foretaget af den uafhængige non-profit research organisation The Afghanistan Analysts Networks i Kroatien, beskrives i en udgivelse⁵⁷, hvordan afghanske statsborgere, der krydser grænsen til Kroatien, kan risikere tre forskellige udfald, hvis de bliver pågrebet af politiet og identificeret som "migranter". Nogle får adgang til asylproceduren og bliver derefter sendt til asylcentret i Zagreb eller Kutina, hvorfra de fleste med tiden fortsætter deres rejse vestpå. Andre modtager en 'return decision', som er en afgørelse, der pålægger dem at forlade Kroatien inden for 7 dage. I løbet af 2022 blev der truffet 30.000 sådanne afgørelser, hvoraf mange var rettet mod burundiske og afghanske statsborgere. En return decision kan enten føre til, at personen får lov til at fortsætte sin rejse, eller at vedkommende bliver tilbageholdt og derefter udsættes for readmission til BiH. En tredje mulighed er, at personen modtager en udvisningsafgørelse (expulsion decision).⁵⁸ Ved en udvisningsafgørelse bliver vedkommende officielt tilbagesendt til BiH. Dette er rapporteret at være sket selv efter de pågældende anmodede om international beskyttelse.⁵⁹

4.2. Readmission agreements og pushbacks

Som beskrevet i afsnit 4.1., blev der i løbet af 2022 truffet 30.000 såkaldte 'return decisions', som kan føre til, at de pågældende senere udsættes for tilbagesendelse i medfør af en readmission agreement, ligesom asylansøgere også kan modtage udvisningsafgørelser (expulsion decision).⁶⁰

Muligheden for at udstede en udvisningsafgørelse er hyppigt anvendt af de kroatiske myndigheder, især efter et ministertopmøde for de vestlige Balkanlande og EU i Rom i april 2023.⁶¹

Det er indenfor de sidste år dokumenteret, hvordan personer, der er indrejst irregulært, udsættes for pushbacks, samt vold, overgreb og anden form for ydmygende og nedværdigende behandling ved indreisen til Kroatien, samt at kroatiske politibetjente ignorerer anmodninger om at ansøge om asyl.⁶² Den ulovlige praksis er tidligere beskrevet af bl.a. Special Rapporteurs fra FN⁶³ og af Europarådets Torturkomité⁶⁴, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har i flere tilfælde dømt Kroatien for krænkelse af Den Europæiske

⁵⁷ Afghanistan Analysts Network (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia.

⁵⁸ Afghanistan Analysts Network (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia.

⁵⁹ Afghanistan Analysts Network (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia.

⁶⁰ Afghanistan Analysts Network (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia.

⁶¹ Afghanistan Analysts Network (September 2023), Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia. Dette møde fandt sted den 3. og 4. april 2023. Se bl.a. https://www.esteri.it/en/sala_stampa/archivionotizie/comunicati/2023/04/a-roma-vertice-balceni-occidentali-con-albania-bosnia-ed-erzegovina-kosovo-macedonia-del-nord-montenegro-e-serbia/ for beskrivelse af formålet med mødet; "The event (...) aims to promote an informal exchange of views on the medium-term political and economic prospects of the Balkan region and on concrete cooperation initiatives between the countries of the region and EU members.", og https://www.esteri.it/en/sala_stampa/archivionotizie/notestampa/2023/03/nota-di-accreditamento-stampa-riunione-ministeriale-sui-balceni-occidentali-roma-3-aprile-2023/ hvoraf fremgår; "The entire event will not be open to the press and no live streaming will be provided."

⁶² Human Rights Watch (3. Maj 2023), "Like We Were Just Animals", og Protecting Rights at Borders (PRAB) (Maj 2023), What we do in the shadows.

⁶³ OHCHR (19. Juni 2020), Croatia: Police brutality in migrant pushback operations must be investigated and sanctioned – UN Special Rapporteurs.

⁶⁴ European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), (3. December 2021), Report to the Croatian Government on the visit to Croatia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT, side 4-5 og 9.

Menneskerettighedskonvention, herunder artikel 2, 3 og 5, i forbindelse med behandlingen af asylansøgende voksne og børn.⁶⁵

Ifølge CPS er der i flere nationale sager indgivet klager i forbindelse med pushbacks, men der bliver ikke fældet dom i disse sager, selv når de påklagede pushbacks involverede alvorlig vold og overgreb. CPS finder, at pushbacks foregår på et systematisk niveau, og at de kroatiske myndigheder ikke iværksætter nogen foranstaltninger for at stoppe den ulovlige praksis.⁶⁶

CPS har ingen oplysninger om Dublin returnees, der efter overførsel til Kroatien har været udsat for pushbacks. Ifølge CPS sker pushbacks uden gennemsigtighed og uden et 'paper trail', hvorfor det præcise antal af asylansøgere udsat for pushbacks er ukendt.⁶⁷ Hertil kommer, at det er svært at monitorere, hvad der sker med både nyankomne asylansøgere og Dublin returnees, da indrejsetallet har været massivt højt, med næsten 70.000 asylansøgere alene i 2023. De mange spontant indrejsende og de modtagne Dublin returnees til Kroatien har ført til en kaotisk situation i landet.⁶⁸

Protecting Rights at Borders (PRAB) initiativet har i januar 2024 udgivet den ottende rapport i en serie af monitoreringsrapporter, der har til formål at monitorere "human rights compliance" ved grænserne i forbindelse med grænsebevogtning i Europa.⁶⁹ Rapporten dækker perioden fra 1. september 2023 til 31. december 2023. Dataene dokumenterer i alt 1190 tilfælde af pushbacks ved grænsen mellem Kroatien og BiH i løbet af den 4 måneder lange rapporteringsperiode.⁷⁰

DRC Dansk Flygtningehjælps kontor i BiH har i 2023 registreret 3323 asylansøgere, som er blevet udsat for pushbacks fra Kroatien til BiH, herunder 326 børn. Derudover rapporterede 1696 personer om fysiske overgreb begået af de kroatiske myndigheder i forbindelse med pushbacks.⁷¹

'Readmission agreements' eller 'tilbagetagelsesprocedurer' er bilaterale aftaler, som Kroatien har indgået med BiH, Slovenien og Serbien.⁷² Proceduren ses af flere menneskerettighedsorganisationer, herunder CPS og Human Rights Watch, som en retlig ramme, der muliggør brugen af pushbacks.⁷³ Disse bilaterale aftaler muliggør at returnere personer til f.eks. Serbien eller BiH uden en afgørelse inden for 72 timer efter personen ankom til Kroatien. I henhold til disse aftaler er det tilstrækkeligt, at Kroatien anmoder det modtagende lands politi om at tage en person tilbage, for at det accepteres.⁷⁴

Readmissions er på papiret lovlige processer, men ifølge CPR er de ulovlige, hvis personerne angiver, at de har til hensigt at anmode om international beskyttelse i Kroatien, men hensigten ignoreres.⁷⁵ Ifølge CPS blev

⁶⁵ EMD, 18. november 2021, M.H. and others v. Croatia, Applications nos 15670/18 og 43115/18, og EMD, 17. januar 2023, Daraibou v. Croatia, Application no. 84523/17

⁶⁶ Interview med CPS, pkt. 50

⁶⁷ Interview med CPS, pkt. 47 og 48

⁶⁸ Interview med CPS, pkt. 49

⁶⁹ Protecting Rights at Borders (PRAB), (Januar 2024), Pushbacks at Europe's borders: a continuously ignored crisis, side 2. DRC Dansk Flygtningehjælp er en del af PRAB-projektet.

⁷⁰ Protecting Rights at Borders (PRAB), (Januar 2024), Pushbacks at Europe's borders: a continuously ignored crisis, side 5.

⁷¹ DRC Danish Refugee Council (December 2023), Border Monitoring Factsheet.

⁷² Interview med CPS, pkt. 50 og Human Rights Watch (3. Maj 2023), Croatia: Ongoing, Violent Border Pushbacks.

⁷³ Interview med CPS, pkt. 51, og Human Rights Watch, (December 2018), Croatia: Migrants Pushed Back to Bosnia and Herzegovina.

⁷⁴ Interview med CPS, pkt. 51

⁷⁵ Interview med CPS, pkt. 52

readmissions tidligere set som pushbacks og åbenlyst ulovlige, men de bruges i stigende grad og foregiver at foregå i henhold til loven, selv når personernes anmodning om asyl ignoreres.⁷⁶

Mange af de mennesker, der udsendes af Kroatien i henhold til readmission agreements, er familier med børn og uledsagede mindreårige.⁷⁷

Uafhængige kilder som European Center for Constitutional and Human Rights har beskrevet, og i stærke vendinger kritiseret, den dokumenterede brug af "kæde pushbacks" udført af Kroatiens myndigheder.⁷⁸ Human Rights Watch har i en rapport af 3. maj 2023 dokumenteret, hvorledes irregulært indrejsende i Slovenien blev overført til Kroatien af slovensk politi i henhold til Sloveniens tilbagetagelsesaftale med Kroatien, på trods af at de pågældende havde ansøgt om international beskyttelse i Slovenien. Herefter blev de pågældende straks overført af de kroatiske myndigheder til BiH eller til Serbien.⁷⁹

Ifølge CPS er der ingen effektive retsmidler, når det kommer til pushbacks eller readmissions, da det er en procedure, der ikke dokumenteres eller på anden vis er gennemsigtig. Personer der udsættes for pushbacks eller readmissions, modtager hverken en afgørelse eller en klagevejledning.⁸⁰

4.3. Monitorering af pushbacks

På baggrund af Europarådets Torturkomité's besøg i Kroatien i august 2020, kritiserede komitéen Kroatien i sin efterfølgende rapport for ikke at have en monitoreringsmekanisme, der er i stand til effektivt at undersøge eller holde øje med pushbacks i landet.⁸¹

I juni 2021 etablerede den kroatiske regering en "Independent Monitoring Mechanism" (IMM) med det formål at udføre grænseovervågning og monitorere politi- og grænsebetjentes adfærd og handlinger. Regeringen gav IMM til opgave at monitorere behandlingen af personer der indrejste irregulært og asylansøgere gennem både anmeldte og uanmeldte besøg på politistationer, asylcentre og ved annoncerede besøg ved grænseområdet til Bosnien-Herzegovina.⁸²

IMM udgav 1. juli 2022 en årsrapport, der bemærkede, at politiet for det meste behandlede migranter i overensstemmelse med landets EU-retlige forpligtelser.⁸³

Foruden kritik fra EU-ombudspersonen, der kritiserede Kroatiens regering for først at etablere mekanismen i 2021, på trods af at staten modtog EU-funding til projektet i 2018,⁸⁴ har IMM også mødt kritik fra menneskerettighedsorganisationer i Kroatien.

⁷⁶ Interview med CPS, pkt. 52 og Human Rights Watch (3. Maj 2023), Croatia: Ongoing, Violent Border Pushbacks.

⁷⁷ Interview med CPS, pkt. 54

⁷⁸ European Center for Constitutional and Human Rights (ECCHR), (6. Juli 2022), Rohingya child challenges Croatia and Slovenia over violent pushbacks, <https://www.ecchr.eu/en/press-release/pushbacks-un-child-rights-croatia-slovenia/>

⁷⁹ Human Rights Watch (3. Maj 2023), "Like We Were Just Animals".

⁸⁰ Interview med CPS, pkt. 56

⁸¹ European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), (3. December 2021), Report to the Croatian Government on the visit to Croatia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), side 22-23.

⁸² AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 33 og US Department Of State (2022), Country Report on Human Rights Practices: Croatia, side 11-12.

⁸³ US Department Of State (2022), Country Report on Human Rights Practices: Croatia. Side 12.

⁸⁴ US Department Of State (2022), Country Report on Human Rights Practices: Croatia. Side 12

De kroatiske organisationer, Center for Peace Studies og Human Rights House Zagreb, har kritiseret IMM for ikke at leve op til Torturkomitéens kriterier for effektivitet og uafhængighed, og for at være uigennemsigtig. Ifølge de to organisationer blev medlemmerne af IMM valgt af Indenrigsministeriet selv, uden nogen offentlig annoncering eller information om udvælgelseskriterierne. Indenrigsministeriet kritiseredes af organisationerne for de facto at overvåge sig selv via en mekanisme, som blev udpeget og kontrolleret af ministeriet.⁸⁵

De to organisationer skrev et indlæg til Europarådet i juli 2023, hvori de kritiserede mekanismen og beskrev, at systematiske menneskerettighedskrænkelser fortsat foregår i Kroatien.⁸⁶

Fra november 2022 til juni 2023 var der ikke nogen overvågningsaktiviteter.⁸⁷

DRC Dansk Flygtningehjælp har ikke kunnet finde oplysninger om, om der på nuværende tidspunkt foregår monitorering af politi- og grænsebetjentes adfærd og handlinger.

Ifølge PRAB-initiativet har IMM ikke været effektiv i forhold til at forhindre og begrænse Kroatiens pusback-praksis, og PRAB bemærker i en rapport fra januar 2023, at etableringen af monitoreringsmekanismen uretmæssigt kan sende det signal, at Kroatien har forbedret procedurerne, imens den daglige praksis med krænkelser af rettigheder ved grænserne fortsætter.⁸⁸

5. Det kroatiske indkvarteringssystem

Asylansøgere og Dublin returnees' ret til passende modtageforhold tilpasset deres personlige forhold er reguleret ved den kroatiske lov, the Law on International and Temporary Protection (LITP).⁸⁹ Af lovens artikel 15 fremgår, at asylansøgere har ret til passende støtte i forhold til deres personlige forhold, herunder deres køn, seksuelle orientering, kønsidentitet, handicap, alvorlig sygdom, mental sundhed eller som følge af tortur, voldtægt eller andre former for psykisk, fysisk eller seksuel vold.⁹⁰

Det statslige organ "Service for reception and accommodation of applicants for international protection", under Kroatiens Indenrigsministerium er ansvarligt for driften af landets to asylcentre.⁹¹

5.1. Indkvarteringsforholdene på landets to asylcentre

Det kroatiske indkvarteringssystem omfatter i alt to asylcentre for asylansøgere. Disse asylcentre er placeret i henholdsvis Zagreb og Kutina (ca. 80 km uden for Zagreb). Samlet set har de en officiel indkvarteringskapacitet på 740 pladser.⁹²

⁸⁵ Human Rights House Zagreb & the Centre for Peace Studies (18. Juli 2023), Rule 9.2. Communication. Side 14 og 15.

⁸⁶ Human Rights House Zagreb & the Centre for Peace Studies (18. Juli 2023), Rule 9.2. Communication. Side 1 og 14-15.

⁸⁷ Human Rights House Zagreb & the Centre for Peace Studies (18. Juli 2023), Rule 9.2. Communication. Side 15-16.

⁸⁸ Protecting Rights at Borders (PRAB), (Januar 2023), Beaten, punished and pushed back. Side 2.

⁸⁹ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017.

⁹⁰ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017.

⁹¹ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 82

⁹² AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 82 og 86

Asylcenteret i Kutina åbnede i 2006. Centeret har hovedsageligt været tiltænkt sårbare asylansøgere, og har i længere tid haft en kapacitet på 90 personer, men blev i 2022 renoveret, så indkvarteringskapaciteten blev forøget til 140 pladser.⁹³ Forholdene på dette center er nærmere beskrevet i afsnit 5.2.2.

Asylcenteret i Zagreb åbnede i 2011. Asylcenteret er i en bygning, som tidligere har været brugt som hotel, og centeret bliver uofficielt kaldt for "Hotel Porin", eller blot "Porin". Centeret har en officiel kapacitet på 600 personer.⁹⁴

Grundet den utilstrækkelige modtagekapacitet på de to centre, især i sommermånederne af 2023, og som følge af klager over forholdene, gennemførte den kroatiske Ombudsperson i 2023 flere inspektioner på asylcentre. Der blev således gennemført inspektioner af asylcenteret i Zagreb i juni og september 2023, og af centeret i Kutina i oktober 2023 af Ombudspersonen.⁹⁵ Ombudspersonen fandt, at begge centre var overbelagte. På centeret i Zagreb, med kapacitet til 600 personer, boede der i september 2023 mere end 892 personer. Der var indkvarteret mennesker på alle værelser, og i alle ledige korridorer var der madrasser på gulvet. Nogle af sengene og madrasserne havde lagner, mens resten var uden sengetøj, og madrasserne og området omkring dem var beskidte. Ifølge rapporten var der på inspektionstidspunktet fem toiletter og to brusere til omkring 300 personer, hvilket førte til et utilstrækkeligt hygiejneniveau.⁹⁶

Af monitoreringsrapporten fra schweiziske Solidarité sans frontières (Sosf) og Droit de Rester fremgår, at der under deres monitoreringsbesøg i juni 2023 ikke var tilgængeligt drikkevand eller glas ved måltiderne på asylcenteret i Zagreb. Det eneste drikkevand, der under monitoreringsbesøget var tilgængeligt for beboerne, var vand fra de ikke rengjorte håndvaske på toiletterne.⁹⁷

Den kroatiske organisation, *Are You Syrious?* har i april 2023 udgivet en rapport, der blandt andet omhandler forholdene i indkvarteringssystemet i Kroatien. Rapporten beskriver, at der i første kvartal af 2023 var registreret 7844 asylansøgere i landet, hvilket medførte en utilstrækkelig indkvarteringskapacitet på de to centre, og en stor mangel på sengepladser, ligesom asylcenteret i Zagreb kun havde 5 vaskemaskiner til deling mellem de mange indkvarterede.⁹⁸

Derudover fremgår det af Ombudspersonens rapport, at der på grund af overbelægning på centeret i Zagreb var mangel på vedligeholdelses- og rengøringspersonale. Fællesområderne var beskidte, og der sås affald overalt både udenfor og inde i bygningen. Ombudspersonen fandt, at asylansøgerne levede under vanskelige forhold, og var udsat for helbredsmæssige risici grundet de uhygiejniske forhold, især infektionssygdomme på grund af hyppige forekomster af bl.a. væggelus og fnat. Derudover førte overbelægningen til yderligere sikkerhedsrisici grundet ufremkommelige evakueringsveje i tilfælde af brand.⁹⁹

For at understrege den utilstrækkelige kapacitet i det kroatiske indkvarteringssystem har CPS påpeget, at antallet af asylansøgere, der blev overført til Kroatien i henhold til Dublin III forordningen i 2023, oversteg

⁹³ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 82

⁹⁴ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 86 og 100

⁹⁵ Ombudspersonens beretning for 2023, (Marts 2024), side 260. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

⁹⁶ Ombudspersonens beretning for 2023, (Marts 2024), side 260 (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

⁹⁷ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 13. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate)

⁹⁸ *Are You Syrious?* (April 2023), Dublin returnees - legal and practical obstacles in Croatia, side 3

⁹⁹ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 260 (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

den samlede indkvarteringskapacitet på asylcentre i landet. I løbet af 2023 var tendensen, at cirka halvdelen af de cirka 68.000 asylansøgere der indrejste i Kroatien, kom til asylcenteret i Zagreb. CPS bemærker, at det ikke vides, om der er asylansøgere eller Dublin returnees, der ikke fik adgang til indkvartering.¹⁰⁰

Ifølge CPS har indkvarteringsforholdene i foråret 2024 været mere stabile og har ikke været overbelagte. De to centre er i foråret 2024 fyldte, og centrene vil relativt hurtigt få oversteget deres maksimale indkvarteringskapacitet, hvis den nuværende tilstrømning fortsætter.¹⁰¹

5.2. Indkvartering af særligt sårbare

5.2.1. Vurdering af sårbarhed

Artikel 4 i Kroatiens 'Law on International and Temporary Protection' (LITP) definerer særligt sårbare personer som personer uden retsevne (without legal capacity), samt børn, uledsagede mindreårige, ældre og svagelige personer, alvorligt syge personer, handicappede, gravide, enlige forældre med mindreårige børn, personer med psykiske lidelser og ofre for menneskehandel, samt ofre for tortur, voldtægt eller andre former for psykisk, fysisk og seksuelle overgreb.¹⁰²

Lovens artikel 15 præciserer, at der skal ydes passende støtte til asylansøgere i forhold til deres personlige forhold, blandt andet alder, køn, seksuelle orientering, kønsidentitet, handicap, alvorlig sygdom, mental sundhed, eller som følge af tortur, voldtægt eller andre alvorlige former for psykisk, fysisk eller seksuel vold.¹⁰³

LITP's artikel 15 fastslår desuden proceduren for anerkendelse af asylansøgers individuelle forhold og særlige sårbarheder. Den tidlige identifikation skal udføres af særligt uddannede politifolk, ansatte i indenrigsministeriet og andre kompetente organer, fra det tidspunkt, hvor myndighederne har modtaget en persons hensigt om at søge international beskyttelse.¹⁰⁴ Det fremgår videre af bestemmelsen, at politiet herefter skal informere personale på asylcentret, og at yderligere identifikation af asylansøgerens forhold og eventuelle sårbarheder foretages af socialrådgivere fra asylcentret samt ansatte i NGO'er, som ministeriet har samarbejdsaftaler med, og som kommer i kontakt med asylansøgere, når de ankommer til centrene.¹⁰⁵

Af AIDA rapporten fremgår, at der på nuværende tidspunkt ikke er nogen vejledning for tidlig identifikation tilgængelig i henhold til loven, ligesom der ikke findes interne vejledninger vedrørende dette. Det fremgår videre af rapporten, at personer med særlige sårbarheder, eksempelvis traumatiserede personer, ofre for tortur, ofre for menneskehandel eller LGBTI-personer, er meget mindre tilbøjelige til at blive identificeret i den nuværende praksis.¹⁰⁶

¹⁰⁰ Interview med CPS, pkt. 11

¹⁰¹ Interview med CPS, pkt. 8-9

¹⁰² Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017.

¹⁰³ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017.

¹⁰⁴ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017.

¹⁰⁵ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 60

¹⁰⁶ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 60

På asylcenteret i Kutina, hvor sårbare asylansøgere i udgangspunktet indkvarteres, er der én sygeplejerske til stede udpeget af indenrigsministeriet. En læge fra MdM besøger centret i Kutina cirka en gang om ugen, ligesom en læge fra det lokale sundhedscenter også besøger asylcenteret en gang om ugen.¹⁰⁷

MdM er ansvarlig for den første lægeundersøgelse, når asylansøgere ankommer til asylcentret i Zagreb, samt andre lægekonsultationer. Ifølge MdM udfører de ikke lægeundersøgelser af alle asylansøgere, der kommer til asylcentre, men bestræber sig på at fokusere på de asylansøgere, der er mest udsatte.¹⁰⁸

CPS har ingen oplysninger om, i hvilket omfang der foretages tidlig identifikation eller andre former for sårbarhedsvurderinger af Dublin returnees efter ankomsten til Kroatien. Kroatien modtager i øjeblikket et stort antal Dublin returnees og spontane asylansøgere, hvilket ifølge CPS udfordrer kapaciteten hos personalet på asylcentre i forhold til at opdage sårbarheder og foretage screeninger heraf.¹⁰⁹

Ifølge oplysninger fra MdM vil deres team i Zagreb forøges med en ekstra læge fra juni 2024.¹¹⁰

5.2.2. Indkvarteringsforhold for særligt sårbare asylansøgere

Asylcenteret i Kutina har primært været beregnet til særligt udsatte asylansøgere.¹¹¹

Officielt indkvarteres særligt sårbare asylansøgere stadigvæk på asylcenteret i Kutina.¹¹² Særligt sårbare asylansøgere kan på baggrund af en konkret og individuel vurdering fra personalet fra Røde Kors blive flyttet til centeret i Kutina, som ifølge AIDA rapporten er særligt målrettet sårbare asylansøgere.¹¹³

Ifølge oplysninger fra Kroatisk Center for Rehabilitering og Trauma er det dog tilfældigt, om særligt sårbare asylansøgere indkvarteres på centeret i Zagreb eller Kutina,¹¹⁴ og ifølge CPS og MdM er asylansøgere med særlige sårbarheder ikke længere hovedsageligt indkvarteret i Kutina.¹¹⁵

Både MdM og CPS bemærker, at centret i Kutina ikke har nogen specialiseret form for indkvartering, modtageforhold eller specialiseret personale.¹¹⁶ Ifølge CPS findes der ingen særlige eller specialiserede indkvarteringsmuligheder for særligt sårbare asylansøgere i Kroatiens asylsystem, uanset sårbarhed eller graden af denne.¹¹⁷ De konkrete indkvarteringsforhold på centeret i Kutina er ikke anderledes end dem på centeret i Zagreb, ud over størrelsen på centeret. Centeret i Kutina er ikke på anden vis indrettet eller har andre foranstaltninger til at imødekomme særlige sårbarheder, ud over at centeret er mindre end centeret i Zagreb.¹¹⁸

Familier med børn bliver både indkvarteret på centeret i Kutina såvel som i Zagreb.¹¹⁹

¹⁰⁷ Interview med MdM, pkt. 14

¹⁰⁸ Interview med MdM, pkt. 4

¹⁰⁹ Interview med CPS, pkt. 2

¹¹⁰ Interview med MdM, pkt. 4

¹¹¹ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 85-86

¹¹² Interview med CPS, pkt. 16-17

¹¹³ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 100

¹¹⁴ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 16. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate).

¹¹⁵ Interview med CPS, pkt. 15-17 og Interview med MdM, pkt. 9

¹¹⁶ Interview med CPS, pkt. 16 og Interview med MdM, pkt. 8

¹¹⁷ Interview med CPS, pkt. 12

¹¹⁸ Interview med CPS, pkt. 16 og Interview med MdM, pkt. 7

¹¹⁹ Interview med CPS, pkt. 15

Ifølge CPS indkvarteres gravide kvinder og enlige kvinder som udgangspunktet i Kutina. Når de to asylcentre ikke er fulde, tilstræbes det, at kvinder indkvarteres på værelser uden mænd, men når centrene er overfyldte, er der ikke tilstrækkelig kapacitet til at opfylde dette krav. I løbet af 2023 stødte CPS på flere tilfælde, hvor kvinder blev indkvarteret på samme værelse som mænd på grund af manglende kapacitet i indkvarterings-systemet.¹²⁰

Hertil fremgår af Ombudspersonens fund på baggrund af monitoreringsbesøg på asylcentre i 2023, at asylansøgere, ud over at blive udsat for forskellige helbredsmæssige risici på centrene, også udsættes for sikkerhedsmæssige risici, når asylcentrene er overfyldte. Ved overbelægning på centrene finder Ombudspersonen, at det ikke har været muligt at sikre særlige forhold for personer med særlige sårbarheder, ligesom der ikke i tilstrækkelig grad kunne tages højde for asylansøgers køn og alder under indkvarteringen, og derved forhindre risikoen for kønsbaserede angreb, vold og chikane beboerne imellem.¹²¹

Ifølge MdM er forholdene for asylansøgere med behandlingskrævende eller sundhedsfaglige behov bedre på centeret i Zagreb, da det er her MdM-teamet er til stede, og idet byen Zagreb rummer bedre eksterne behandlingsmuligheder, end der findes i Kutina.¹²²

Officielt kan centeret i Kutina rumme op til 140 personer afhængigt af familieband og sårbarhedskriterier, og der er otte toiletter og otte brusere til deling. På grund af stigningen i antallet af asylansøgere i 2023, hvor mere end 300 personer var indkvarteret på centeret, blev der i oktober 2023 opsat 27 containere og 12 kemiske toiletter på legepladsen på centerets grund. Efter et besøg fra Ombudspersonen i oktober 2023 blev det konstateret, at der hurtigst muligt skulle sikres adgang til flere og bedre toilet- og bade faciliteter på grund af antallet af indkvarterede personer og deres sårbarhed, og således at privatlivets fred og sikkerhed kunne sikres.¹²³

Ifølge Solidarité sans frontières (Sosf) og Droit de Rester's fund, baseret på monitorering af Dublin returnees fra Schweiz til Kroatien, havde ingen af de 67 Dublin returnees overført fra Schweiz modtaget nogen form for særlige helbreds-, behandlings- eller indkvarteringsydelse, på trods af at størstedelen af de 67 overførte¹²⁴ blev anset for særligt sårbare.¹²⁵

5.3. Adgang til sundhedsydelser under asylproceduren

Asylansøgers ret til sundhedsydelser er reguleret af Kroatiens 'Law on International and Temporary Protection' (LITP).¹²⁶ Denne lov giver en begrænset adgang til almindelig sundhedspleje, idet asylansøgere under LITP kun tildeles akut lægehjælp og nødvendig behandling af sygdomme og alvorlige psykiske lidelser.¹²⁷

¹²⁰ Interview med CPS, pkt. 17

¹²¹ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 260. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

¹²² Interview med MdM, pkt. 9

¹²³ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 261 (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

¹²⁴ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 1. På tidspunktet for monitoreringsbesøget var 67 asylansøgere overført fra Schweiz til Kroatien. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate).

¹²⁵ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 16. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate).

¹²⁶ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017, article 57, stk. 1

¹²⁷ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017, og OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 13

OSAR skriver, at psykiatrisk og psykologisk behandling af asylansøgere derfor kun dækkes i nødstilfælde og når behandlingen vurderes akut og essentiel, men OSAR bemærker, at der ikke er klare kriterier for at vurdere, hvornår der er tale om en nødsituation.¹²⁸

Kroatisk Røde Kors og Médecins du Monde - Belgium (Mdm) er de eneste organisationer, der er til stede på asylcenteret i Zagreb.¹²⁹

Kroatisk Røde Kors har siden 2003 været ansvarlige for modtagelses- og driftsopgaver på de to centre, herunder fx registrering, fordeling af hygiejne pakker, formidling af information til beboerne om reglerne på centeret, kroatisk sprogkursus, mm.¹³⁰

Mdm har siden 2016 været ansvarlig for tværfaglige sundhedsydelser på centeret i Zagreb, primært gennem tilstedeværelse af sundhedsfaglige teams, psykologer og tolke.¹³¹

Hverken Kroatisk Røde Kors eller Mdm havde aktiviteter eller tilbød nogen former for sundhedsfaglige ydelser på asylcentre fra maj 2023 til udgangen af august 2023 på grund af mangel på finansiering.¹³²

Mdm bekræfter overfor DRC Dansk Flygtningehjælp, at de i maj 2023 trak sig som sundhedsfaglig aktør i det kroatiske asylsystem på grund af manglende økonomisk funding.¹³³ Finansieringen blev sikret senere på året, og Mdm's sundhedsydelser blev genoptaget i start september 2023. I mellemtiden var alene én enkelt lokal læge anvist af de kroatiske myndigheder til at forestå sundhedsydelserne i det kroatiske asylsystem.¹³⁴

På asylcenteret i Kutina, hvor særligt sårbare asylansøgere i udgangspunktet indkvarteres, er der ikke adgang til specialiseret medicinsk behandling¹³⁵, ingen specialiserede indkvarteringsforhold eller specialiseret personale.¹³⁶ Ifølge CPS er der ikke tilstrækkeligt med sundhedsfagligt personale tilknyttet centeret til at opfylde behovene hos så mange sårbare asylansøgere.¹³⁷ En læge fra det lokale sundhedscenter i Kutina-området besøger asylcenteret i Kutina én dag om ugen, ligesom en sygeplejerske udpeget af myndighederne er til stede på centeret i Kutina i løbet af ugen.¹³⁸ Når asylansøgere anmoder om lægehjælp, kan sygeplejersken sommetider udlevere medicin på baggrund af en telefonsamtale med en læge.¹³⁹ Lægen fra Mdm teamet i Zagreb besøger centret i Kutina cirka en gang om ugen.¹⁴⁰

I maj 2024 bestod Mdm's team på asylcenteret i Zagreb af 11 medarbejdere, som arbejder med lægehjælp, mental sundhed og støtte til behandlingshenvisninger. Teamet består af én læge, én sygeplejerske, to

¹²⁸ OSAR (December 2021), Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia, side 13

¹²⁹ Interview med CPS, pkt. 7

¹³⁰ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 260 (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate) og Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 14. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate).

¹³¹ Interview med Mdm, pkt. 10

¹³² Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 260. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra CPS samt brug af Google translate)

¹³³ Interview med Mdm, pkt. 15

¹³⁴ Interview med Mdm, pkt. 15

¹³⁵ Interview med CPS, pkt. 26

¹³⁶ Interview med CPS, pkt. 16

¹³⁷ Interview med CPS, pkt. 23 og 26

¹³⁸ Interview med CPS, pkt. 26 og Interview med Mdm, pkt. 14

¹³⁹ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 11-12. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate).

¹⁴⁰ Interview med Mdm, pkt. 14

psykologer, én socialrådgiver, én teamkoordinator, to arabiske tolke, én fransk tolk, én russisk/spansk tolk og én farsi/urdu/pashto-tolk; samt én psykiater som kommer én gang om ugen.¹⁴¹ Når teamet vurderer, at en asylansøger kræver en henvisning til f.eks. en tandlæge eller en speciallæge på et lokalt sundhedscenter eller hospital, er MdM ansvarlig for at planlægge aftalen og for at ledsage asylansøgeren sammen med en tolk. Røde Kors støtter også med ledsagelse af patienter ved sundhedshenvisninger.¹⁴²

MdM har på nuværende tidspunkt ét 'infirmary' på asylcenteret i Zagreb, som er åbent for asylansøgere dagligt fra mandag til fredag fra 9.00 til 15.00. Fra midt juni 2024 vil der etableres endnu et "infirmary" på asylcenteret.¹⁴³

De schweiziske organisationer Solidarité sans frontières (Sosf) og Droit de Rester beskriver i deres rapport fra juni 2023, baseret på deres monitoreringsbesøg i Kroatien og interview med MdM, at eksisterende sundhedsjournaler ofte ikke er blevet videregivet til MdM. Selv før MdM i en periode trak sig som sundhedsfaglig aktør i maj 2023, blev der i en periode ikke udført lægeundersøgelser af asylansøgere efter ankomst til asylcenteret på grund af mangel på personale. Desuden blev ingen af de Dublin returnees, der var i psykiatrisk behandling i Schweiz før overførslen, fulgt af en psykiater i Kroatien.¹⁴⁴

Af oplysninger fra den kroatiske organisation *Are You Syrious?* fra april 2023, fremgår det, at de indkvarterede asylansøgers sundhedsbehov er tiltagende svære at opfylde, grundet en kombination af stigning i antallet af asylansøgere og Dublin returnees, samt utilstrækkelig kapacitet hos sundhedsudbydere.¹⁴⁵

5.4. Uledsagede mindreårige asylansøgere

I 2023 blev der registreret 3288 uledsagede mindreårige asylansøgere i det kroatiske asylsystem.¹⁴⁶

Ifølge CPS har det kroatiske asylsystem ingen specialiserede institutioner for uledsagede mindreårige asylansøgere.¹⁴⁷ Dette fører til, at uledsagede mindreårige over 16 år anbringes på et af de to asylcentre sammen med voksne asylansøgere. Hvis de er under 16 år, anbringes de i offentlige institutioner for kroatiske børn med adfærdsproblemer. Hvis de er under 12 år, anbringes de på børnehjem sammen med kroatiske børn. Det gælder for alle indkvarteringsmuligheder for uledsagede mindreårige asylansøgere, at der ikke er særligt trænet eller uddannet personale på institutionerne til at tage sig af børnenes behov.¹⁴⁸

For uledsagede mindreårige mellem 12 og 16 år er det problematisk at blive anbragt i de offentlige institutioner, fordi der ikke er nok ansatte på institutionerne til at tage sig af deres behov, og på grund af de alvorlige adfærdsproblemer, som mange af de kroatiske børn på disse institutioner lider af. CPS bemærker til dette, at en af konsekvenserne ved de utilstrækkelige indkvarteringsmuligheder for uledsagede mindreårige asylansøgere er, at børnene ofte løber væk fra disse institutioner og ender på gaden.¹⁴⁹

¹⁴¹ Interview med MdM, pkt. 11. Fra juni 2024 forøges antallet af læger, så der vil være to læger til stede på centeret i Zagreb.

¹⁴² Interview med MdM, pkt. 12

¹⁴³ Interview med MdM, pkt. 13

¹⁴⁴ Solidarité sans frontières et Droit de Rester (Juni 2023), Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse, side 10. (Flygtningehjælpen har oversat kilden med hjælp fra Sosf og Google translate).

¹⁴⁵ Are you Syrious? (April 2023), Dublin returnees - legal and practical obstacles in Croatia, side 4

¹⁴⁶ Ombudspersonens beretning for 2023 (Marts 2024), side 258

¹⁴⁷ Interview med CPS, pkt. 13

¹⁴⁸ Interview med CPS, pkt. 13

¹⁴⁹ Interview med CPS, pkt. 13-14

5.5. Klagemuligheder vedrørende indkvartering og sundhedsbehandling

I forhold til muligheden for at indgive klage, kan asylansøgere rette henvendelse til asylcenterets styrende organer og klage hertil. Det er dog ikke en formel klagemekanisme. CPS har ingen oplysninger om eksistensen af reelle og effektive retsmidler vedrørende manglende adgang til indkvartering eller manglende adgang til passende indkvarteringsforhold.¹⁵⁰

Ifølge CPS er der ingen effektive retsmidler, som asylansøgere eller Dublin returnees kan gøre brug af, hvis de ønsker at klage over manglende sundhedsydelse eller manglende adgang til specialiseret sundhedsbehandling.¹⁵¹

MdM har beskrevet til Flygtningehjælpen, at MdM har en intern procedure for indgivelse af klager over manglende eller utilstrækkelig sundhedsbehandling. Dette i form af informationsplakater, der hænger på de to asylcentre, hvorpå der er angivet en e-mailadresse til MdM, som asylansøgere kan sende en klage til.¹⁵²

Derudover bemærker MdM, at asylansøgere kan indgive en klage til myndighederne på asylcenteret (Indenrigsministeriet) eller sende en klage til den kroatiske ombudspersons kontor for diskrimination eller til sundhedsministeriet.¹⁵³

6. Frihedsberøvelse

I henhold til kroatisk lov skal asylansøgere, i forbindelse med en sag om frihedsberøvelse, modtage en afgørelse om, at de vil blive tilbageholdt i maksimalt tre måneder. Det fremgår, at der kan træffes afgørelser om frihedsberøvelse af Indenrigsministeriet og politiet, som både kan træffe afgørelse om en bestemt foranstaltning og dens varighed.¹⁵⁴ Der er ingen automatisk kontrol af frihedsberøvelsens lovlighed. Frihedsberøvede kan selv anlægge et søgsmål til Forvaltningsretten vedrørende en afgørelse om frihedsberøvelse inden for 8 dage.¹⁵⁵

En afgørelse om tilbageholdelse i tre måneder kan forlænges endnu en gang med samme maksimale varighed. Den samlede varighed af frihedsberøvelsen må derved højst vare seks måneder.¹⁵⁶ Asylansøgere kan dog frihedsberøves i tre dage, før afgørelsen træffes. Dette kan f.eks. ske i tilfælde, hvor en persons identitet eller oprindelsesland ikke er fastlagt, eller når der er uklarheder om, hvordan en person er ankommet til Kroatien.¹⁵⁷

Kroatien har i alt tre detentionscentre tiltænkt asylansøgere og andre personer der er indrejst irregulært. Centrene er placeret i byerne Ježev, Tovarnik og i Trilj. Centeret i Ježev er beregnet til asylsøgende enlige mænd samt familier og sårbare. Fængslerne i Tovarnik og i Trilj åbnede begge i 2017 og bruges til

¹⁵⁰ Interview med CPS, pkt. 18

¹⁵¹ Interview med CPS, pkt. 28

¹⁵² Interview med MdM, pkt. 20

¹⁵³ Interview med MdM, pkt. 21

¹⁵⁴ Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017, article 57, stk. 11 og AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 106

¹⁵⁵ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 119

¹⁵⁶ Interview med CPS, pkt. 57 og AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 110

¹⁵⁷ Interview med CPS, pkt. 58

frihedsberøvelse af personer, der er taget for irregulær indrejse. Her frihedsberøves personerne, indtil de enten overføres til detentionscenteret i Ježevo, eller udsendes fra landet i medfør af en readmission agreement.¹⁵⁸

Ifølge Kroatiens forfatning og nationale lovgivning er arbitrær arrestation og frihedsberøvelse ulovligt.¹⁵⁹

Der er ingen officielle tal eller statistik vedrørende frihedsberøvelse af asylansøgere i Dublin-proceduren eller Dublin returnees for 2022, men det fremgår af AIDA rapporten om Kroatien fra 2023, at personer i den kroatiske Dublin-procedure sjældent frihedsberøves. Ifølge Indenrigsministeriets officielle statistik, var der i 2018 to sager om frihedsberøvelse af personer i Dublin-proceduren, og ét tilfælde i 2021.¹⁶⁰

CPS har ingen information eller viden om omfanget af frihedsberøvelse af Dublin returnees i Kroatien. CPS har ikke adgang til statistik vedrørende tilbageholdelse eller frihedsberøvelse af personer, der er overført til Kroatien.¹⁶¹

Der er dokumenteret flere tilfælde hvor fristen på maksimalt seks måneders frihedsberøvelse ikke er blevet overholdt, f.eks. det i afsnit 4.1 omtalte tilfælde med de frihedsberøvede tjetjenere i efteråret 2022, som uretmæssigt blev tilbageholdt i en periode længere end seks måneder.¹⁶² Det har ikke været muligt for CPS at få adgang til flere oplysninger om disse sager.¹⁶³

¹⁵⁸ Centre for Peace Studies & Border Violence Monitoring Network (2020), Submission to the OHCHR on the role of private military and security companies in immigration and border management and the impact on the protection of the rights of all migrants. Side 4

¹⁵⁹ USDOS - US Department Of State (2022) Country Report on Human Rights Practices: Croatia, side 4

¹⁶⁰ AIDA Country Report: Croatia (2022, Update – Juni 2023), side 108

¹⁶¹ Interview med CPS, pkt. 60

¹⁶² Interview med CPS, pkt. 35, pkt. 59 og Chechen Human Rights Association (20. December 2022), note A-0186. (Dokumentet er i marts 2023 fremsendt til DRC Dansk Flygtningehjælp af en asylansøger. Flygtningehjælpen har i sager i foråret 2023 vedlagt dokumentet som bilag til Dublin-indlæg. Det fremgår af ecoi.net at organisationen er refereret i COI-rapporter fra både franske og østrigske asylmyndigheder, ligesom den flere gange er citeret af både Reuters og BBC)

¹⁶³ Interview med CPS, pkt. 59

7. Flygtningenævnets praksis i perioden 1. januar 2023 – 11. juni 2024

I marts og april 2023 traf Flygtningenævnet afgørelse om stadfæstelse i nogle sager om overførsel til Kroatien i medfør af Dublin III forordningens artikel 20, stk. 5.¹⁶⁴ Af afgørelserne fremgik, at det var under forudsætning af, at Hjemrejsestyrelsen indhentede en garanti fra de kroatiske myndigheder om, at asylsagerne behandles i Kroatien i overensstemmelse med landets EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, medmindre de kroatiske myndigheder efterfølgende vurderer, at en tredje medlemsstat er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen.

I referatet fra Flygtningenævnets Koordinationsudvalg af 30. november 2023, fremgår det, at Flygtningenævnet anser disse afgørelser som *foreløbige* afgørelser, samt at det er Udlændingestyrelsen, som skal indhente sådanne garantier. Når Udlændingestyrelsen efterfølgende har indhentet en garanti fra myndighederne i den anden medlemsstat, vil nævnet træffe en endelig afgørelse i sagen. Af referatet fremgår, at den første af disse to afgørelser forvaltningsretligt udgør en foreløbig afgørelse, hvilket har betydning for fristberetningen i Dublin III forordningens artikel 29, stk. 1, 1. pkt.

Flygtningenævnet har i perioden 1. januar 2023 til 11. juni 2024 har truffet endelig afgørelse i fem sager vedrørende overførsler til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen. I disse sager er der ligeledes taget stilling til garantier udstedt af de kroatiske myndigheder. Derudover har Flygtningenævnet truffet foreløbig afgørelse i 13 sager, hvor der endnu ikke er taget stilling til garantier fra de kroatiske myndigheder.¹⁶⁵

DRC Dansk Flygtningehjælp yder gratis retshjælp til personer, som påklager en afgørelse truffet af Udlændingestyrelsen om overførsel til et andet land i medfør af Dublin III forordningen. En gennemgang af sagerne i DRC Dansk Flygtningehjælps sagssystem¹⁶⁶ har vist, at DRC Dansk Flygtningehjælp i perioden 1. januar 2023 til 11. juni 2024 har modtaget 49 sager fra Udlændingestyrelsen om klage over overførsel til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen, hvoraf alle 49 sager er accepteret af Kroatien i medfør af Dublin III forordningens artikel 20, stk. 5.

I fire af de 49 sager har klageren frafaldt sin klage, hvorefter sagerne er lukket, og to sager er blevet omgjort af Flygtningenævnet¹⁶⁷, én sag er hjemvist til fornyet behandling ved Udlændingestyrelsen, og tre sager om overførsel til Kroatien er stadfæstet med en *endelig* afgørelse. På nuværende tidspunkt er 39 ud af de 49 sager registreret som verserende i DRC Dansk Flygtningehjælps system. I 10 af de verserende 39 sager er der truffet en foreløbig afgørelse om overførsel til Kroatien og i 29 af sagerne er der endnu ikke truffet nogen afgørelse.

¹⁶⁴ Af Dublin III forordningens artikel 20, stk. 5 fremgår, at den medlemsstat, som den første ansøgning om international beskyttelse er indgivet til, kan være forpligtet til at tilbagetage ansøgeren fra en anden medlemsstat, med henblik på at afslutte proceduren til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen i medfør af forordningen. I medfør af artikel 20, stk. 5, kan de kroatiske myndigheder således påtage sig ansvaret for at tilbagetage en asylansøger fra Danmark med henblik på at færdiggøre Dublin-proceduren, uden på forhånd at påtage sig ansvaret for at realitetsbehandle ansøgerens asylansøgning.

¹⁶⁵ Oplyst af Flygtningenævnet til DRC Dansk Flygtningehjælp per e-mail den 11. juni 2024. I DRC Dansk Flygtningehjælps sagssystem registreres sager ikke nødvendigvis på samme måde som i Flygtningenævnets sagssystem, hvorfor der kan være forskel på antal afgjorte sager i de to systemer.

¹⁶⁶ DRC Dansk Flygtningehjælps sagssystem er et internt sagssystem, og er ikke beregnet til at udarbejde statistiske opgørelser af registrerede sager.

¹⁶⁷ Én af de omgjorte sager er beskrevet nærmere i afsnit 7.4. Den anden sag blev omgjort i september 2023 og vil ikke blive nærmere beskrevet i denne landeprofil, men sagen handlede om en asylansøger med stor tilknytning til Danmark, og sagen blev som følge heraf omgjort med henvisning til den pågældendes individuelle forhold.

I referatet fra Flygtningenævnets Koordinationsudvalg af 18. april 2024 fremgår det, at et konkret nævn i april 2024 besluttede at udsætte en sag med henblik på indhentelse af en konkret og individuel garanti fra Kroatien med henvisning til bl.a. EU-domstolens dom af 29. februar 2024 i sag C 392/22, herunder navnlig præmisserne 65 og 81. Der var enighed blandt udvalgets medlemmer om at berostille sager vedrørende Dublinoverførsel til Kroatien med henblik på at afvente den nye individuelle garanti fra Kroatien. Flygtningenævnet har oplyst, at nævnet i alt udsatte tre sager i april 2024.¹⁶⁸

Den 3. juni 2024 orienterede Flygtningenævnet telefonisk DRC Dansk Flygtningehjælp om, at berosættelsen vedrører samtlige sager om overførsel til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen.

Nedenfor beskrives otte sager fra perioden 1. januar 2023 til 11. juni 2024.

Først beskrives fire sager, hvor Flygtningenævnet har truffet først en foreløbig og derefter en endelig afgørelse om stadfæstelse. Dernæst de tre sager som i april 2024 blev udsat med henblik på, at Udlændingestyrelsen indhenter nye individuelle garantier fra de kroatiske myndigheder, og sidst beskrives en sag, hvor Flygtningenævnet traf en foreløbig afgørelse om stadfæstelse for derefter at træffe en endelig afgørelse om omgørelse i juni 2024.

7.1. To afgørelser om stadfæstelse fra september og oktober 2023 vedr. enlige mænd

I april 2023 traf Flygtningenævnet foreløbige afgørelser om overførsel til Kroatien af to etniske tjetjenske, enlige mænd i medfør af Dublin III forordningens artikel 20, stk. 5.¹⁶⁹

Flygtningenævnet henviste til baggrundsoplysninger om, at der i et vist omfang sker pushbacks fra Kroatien til Bosnien-Herzegovina og andre tredjelande, og at det efter baggrundsoplysningerne ikke fuldstændig kan udelukkes, at det også gælder Dublin returnees. Flygtningenævnet forudsatte derfor, at Hjemrejsestyrelsen, forud for en overførsel af de pågældende, indhentede garantier fra de kroatiske myndigheder om, at deres sager ville tages under realitetsbehandling i Kroatien i overensstemmelse med Kroatiens EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, medmindre de kroatiske myndigheder efterfølgende vurderer, at en tredje medlemsstat er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen.

I henholdsvis august og september 2023 modtog de danske myndigheder følgende svar fra de kroatiske myndigheder på anmodningen om garantier i de to sager:

“The Ministry of Interior of the Republic of Croatia guarantees that examination of the application of international protection of the said person will take place in accordance with national legislation and obligations under EU and international laws.”

I henholdsvis september og oktober 2023 traf Flygtningenævnet endelige afgørelser i de to sager. Flygtningenævnet fandt i begge sager, at Kroatiens indenrigsministerium har garanteret, at klagerens asylansøgning vil blive behandlet i overensstemmelse med national lovgivning samt landets EU-retlige og internationale forpligtelser. Flygtningenævnet fandt videre, at der efter baggrundsoplysningerne ikke var grundlag for at fravige fra formodningen om, at der kan støttes ret på en garanti udstedt af de kroatiske myndigheder.

¹⁶⁸ Oplyst af Flygtningenævnet til DRC Dansk Flygtningehjælp per e-mail den 11. juni 2024

¹⁶⁹ Oplysninger om sagerne stammer fra DRC Dansk Flygtningehjælps interne sagsregistreringssystem som følge af, at Flygtningehjælpen har repræsenteret de pågældende i deres klage over Udlændingestyrelsens afgørelse.

Flygtningenævnet traf endelig afgørelse om stadfæstelse i begge sager, og fandt i begge sager efter en samlet vurdering af sagernes omstændigheder, at Hjemrejsestyrelsen herefter kunne effektuere en overførsel af klagerne til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen.¹⁷⁰

7.2. To afgørelser om stadfæstelse fra september 2023 vedr. en børnefamilie

I marts 2023 traf Flygtningenævnet foreløbige afgørelser om overførsel til Kroatien af en børnefamilie i medfør af Dublin III forordningens artikel 20, stk. 5.¹⁷¹

Flygtningenævnet henviste til baggrundsoplysninger om, at der i et vist omfang sker pushbacks fra Kroatien til Bosnien-Herzegovina og andre tredjelande, og at det efter baggrundsoplysningerne ikke fuldstændig kan udelukkes, at det også gælder Dublin returnees. Flygtningenævnet besluttede derfor, at Hjemrejsestyrelsen, forud for en overførsel af de pågældende, indhentede garantier fra de kroatiske myndigheder om, at deres sager ville tages under realitetsbehandling i Kroatien i overensstemmelse med Kroatiens EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, medmindre de kroatiske myndigheder efterfølgende vurderer, at en tredje medlemsstat er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen.

I august 2023 modtog Hjemrejsestyrelsen følgende svar fra de kroatiske myndigheder på anmodningen om garantier i de to sager:

“The Ministry of Interior of the Republic of Croatia guarantees that examination of the application of international protection of the said person will take place in accordance with national legislation and obligations under EU and international laws.”

I september 2023 traf Flygtningenævnet endelige afgørelser om stadfæstelse i sagerne. Flygtningenævnet fandt, at det kroatiske indenrigsministerium har garanteret, at klagerne asylansøgning vil blive behandlet i overensstemmelse med national lovgivning samt landets EU-retlige og internationale forpligtelser. Flygtningenævnet fandt videre, at der efter baggrundsoplysningerne ikke var grundlag for at fravige fra formodningen om, at der kan støttes ret på en garanti udstedt af de kroatiske myndigheder. Efter en samlet vurdering af sagernes omstændigheder, fandt Flygtningenævnet, at Hjemrejsestyrelsen herefter kunne effektuere en overførsel af børnefamilien til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen.

7.3. Forhandlingsprotokollater fra april 2024 vedr. udsættelse af tre sager med henblik på indhentelse af nye individuelle garantier

I april 2024 skulle Flygtningenævnet behandle tre sager om overførsel til Kroatien i medfør af Dublin III forordningen omhandlende to etniske tjetjenske enlige mænd, og en tjetjensk enlig kvinde med mindreårige

¹⁷⁰ Oplysninger om sagerne stammer fra DRC Dansk Flygtningehjælps interne sagsregistreringssystem som følge af at Flygtningehjælpen har repræsenteret de pågældende i deres klage over Udlændingestyrelsens afgørelse.

¹⁷¹ Oplysninger om sagerne stammer fra DRC Dansk Flygtningehjælps interne sagsregistreringssystem som følge af at Flygtningehjælpen har repræsenteret de pågældende i deres klage over Udlændingestyrelsens afgørelse.

børn. I alle tre sager har Kroatien accepteret at modtage klageren i medfør af Dublinforordningens artikel 20, stk. 5 i henholdsvis februar og maj 2023.¹⁷²

I henholdsvis juni og juli 2023 traf Flygtningenævnet foreløbige afgørelser om stadfæstelse, under forudsætning af at Hjemrejsestyrelsen, forud for en overførsel af klagerne, indhentede garantier fra de kroatiske myndigheder om, at klagerne asylsager tages under realitetsbehandling i Kroatien i overensstemmelse med dets EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, medmindre de kroatiske myndigheder efterfølgende vurderer, at en tredje medlemsstat er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen.

I henholdsvis august og oktober 2023 modtog Hjemrejsestyrelsen følgende svar fra de kroatiske myndigheder på anmodningen om garantier i de to sager:

“The Ministry of Interior of the Republic of Croatia guarantees that examination of the application of international protection of the said person will take place in accordance with national legislation and obligations under EU and international laws.”

I november 2023 besluttede Flygtningenævnet at sagerne ikke skulle behandles på formandskompetencen, men i stedet på skriftlige nævnsmøder.

I april 2024 udsatte Flygtningenævnet behandlingen af klagesagerne.

I alle tre sager fandt Flygtningenævnet, at der fortsat ikke er grundlag for at antage, at der er sådanne generelle systemfejl i asyproceduren eller i modtageforholdene i Kroatien, at en overførsel vil medføre en risiko for umenneskelig og nedværdigende behandling som defineret i EU-chartrets artikel 4.

Flygtningenævnet bemærkede, at det i de foreløbige afgørelser af henholdsvis juni og juli 2023 var forudsat, at der blev indhentet garantier fra de kroatiske myndigheder, og at det ligger heri, at der skal søges indhentet individuelle garantier fra Kroatien om, at klagerne, der er etniske tjenere, vil være omfattet af de nævnte retsgarantier, herunder at de ikke vil blive udsat for refoulement eller risiko herfor. Flygtningenævnet henviste herved til EU-domstolens dom af 29. februar 2024 i sag C 392/22, herunder navnlig præmisserne 65 og 81.

Flygtningenævnet fandt, at de garantier, som de kroatiske myndigheder har afgivet i sagerne, ud fra garantiens ordlyd, ikke kan anses for at udgøre sådanne individuelle garantier, og Flygtningenævnet bemærkede hertil, at garantierne derfor ikke var tilstrækkelige.

Flygtningenævnet udsatte herefter sagerne med henblik på, at Udlændingestyrelsen forud for en overførsel af klagerne til Kroatien opnår individuelle garantier fra de kroatiske myndigheder om, at klagerne ansøgninger om international beskyttelse, herunder i lyset af at de er etniske tjenere, tages under realitetsbehandling i Kroatien i overensstemmelse med Kroatiens EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, medmindre de kroatiske myndigheder efterfølgende vurderer, at en tredje medlemsstat er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen.

¹⁷² Oplysninger om sagerne stammer fra DRC Dansk Flygtningehjælps interne sagsregistreringssystem som følge af at vi har repræsenteret de pågældende i deres klage over Udlændingestyrelsens afgørelse.

7.4. Afgørelse om omgørelse fra juni 2024 vedr. en enlig mand

I en sag vedrørende en enlig tjetjensk mand traf Flygtningenævnet i juni 2023 foreløbig afgørelse om overførsel til Kroatien i medfør af Dublin III forordningens artikel 20, stk. 5.¹⁷³

I afgørelsen forudsatte Flygtningenævnet, at Hjemrejsestyrelsen forud for en overførsel af klager til Kroatien indhenter en garanti fra de kroatiske myndigheder om, at klagerens sag tages under realitetsbehandling i Kroatien i overensstemmelse med dets EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, medmindre de kroatiske myndigheder efterfølgende vurderer, at en tredje medlemsstat er ansvarlig for at realitetsbehandle asylansøgningen.

I juli 2023 anmodede Hjemrejsestyrelsen de kroatiske myndigheder om en garanti. Hjemrejsestyrelsen blev imidlertid efterfølgende bekendt med, at klageren var udeblevet, og henvendte sig på den baggrund til de kroatiske myndigheder, og oplyste, at de grundet klagerens udeblivelse skulle se bort fra anmodningen om en garanti.

Flygtningenævnet traf endelig afgørelse i sagen i juni 2024, hvor Flygtningenævnet lagde vægt på, at der ikke er modtaget en garanti fra de kroatiske myndigheder i overensstemmelse med nævnets foreløbige afgørelse fra juni 2023.

Flygtningenævnet fandt, at det derfor ikke kan garanteres, at klagerens sag tages under realitetsbehandling i Kroatien i overensstemmelse med dets EU-retlige og øvrige internationale forpligtelser, såfremt en overførsel fra Kroatien til en anden medlemsstat i medfør af Dublinforordningen ikke finder sted.

Flygtningenævnet fandt derfor, at der var grundlag for at omgøre Udlændingestyrelsens afgørelse.

¹⁷³ Oplysninger om sagerne stammer fra DRC Dansk Flygtningehjælps interne sagsregistreringssystem som følge af at Flygtningehjælpen har repræsenteret de pågældende i deres klage over Udlændingestyrelsens afgørelse.

8. Interviews

8.1. Interview med Centre for Peace Studies, 23. april 2024

Interview with Andrea Jelovčić, legal advisor in Centre for Peace Studies [CPS], in the program unit Protecting and Promoting the Right to Asylum and Migration. Andrea Jelovčić provides free legal aid to refugees and asylum seekers and is also involved with CPS' advocacy work.

CPS is a civil society organization that works to protect human rights and pursues social change in Croatia and internationally.

Arrival of Dublin returnees in Zagreb Airport

1. Unofficially, CPS has heard that the police wait for vulnerable Dublin returnees at the airport and accompanies them to the reception center. Dublin returnees who are not recognized as vulnerable have to go to the reception center on their own. At the reception center Dublin returnees have to reapply for international protection. While providing free legal aid to asylum seekers CPS was informed about cases in which severely ill people who claim to be victims of torture, or have physical or mental diseases and should be considered as vulnerable weren't accompanied to the reception centers by the police. Instead, they only received directions on how to get there using public transportation.

Vulnerable persons transferred to Croatia under the Dublin III Regulation

2. CPS has no information on to what extent vulnerability assessments are made after an asylum seeker is transferred to Croatia in accordance with the Dublin regulation. According to CPS, Croatia currently receives a high number of new arrivals as well as many Dublin returnees, which challenges the capacities of the staff at the reception centers to recognize vulnerabilities.
3. CPS has no information on healthcare staff being present in Zagreb Airport when vulnerable persons are transferred to Croatia under the Dublin Regulation. CPS has not encountered a case where a vulnerable asylum seeker has been met by healthcare staff after being transferred to Croatia. However, while providing free legal aid to asylum seekers CPS was informed about cases in which severely ill people who claim to be victims of torture or have physical or mental diseases and should be considered as vulnerable weren't met by the healthcare staff after arriving to Zagreb Airport.
4. CPS has no knowledge of healthcare staff, or others responsible for meeting the special needs of vulnerable Dublin returnees, being informed about those needs before the Dublin returnee arrives.
5. According to official statistics the overall number of people returned to Croatia in 2023 reached 897 people. According to CPS' information, Dublin returnees are allowed to re-enter their initial Dublin-procedure if that procedure has not been terminated. They also have the right to start a new request for international protection and then re-enter the procedure. CPS has seen some cases in which Dublin returnees were allowed to file a new request for international protection, but then the requests were rejected because the Dublin returnees previously received negative decisions in their asylum cases prior to leaving Croatia.

The Croatian reception system

6. CPS is currently not present in the reception centers, as the organization was refused entry a couple of years ago. Officially CPS was refused entry to the reception centers for medical reasons due to COVID, but unofficially it was because CPS spoke out about some topics such as the M.H. and Others case which ended up in the European Court of Human Rights. CPS is currently trying to re-gain access to the reception centers to provide some sort of support and assistance inside the centers, but until this date without any success.
7. There are only two reception centers in Croatia, one in Zagreb (called Porin) and one in Kutina. Currently there are only two organizations providing support in both reception centers; the Croatian Red Cross and Médecins du Monde (Mdm).

Conditions in reception centers

8. The conditions at the center in Kutina are changing really quickly. When the center is full, up to 150 asylum seekers are accommodated inside the center while others are placed in containers outside. Currently, Kutina's indoor facilities are full, but people are not being placed in containers. But if more asylum seekers need accommodation at the center, then they risk being accommodated in containers.
9. The reception center in Zagreb, called Porin, can officially accommodate up to 600 people and currently the center is full. During the summer of 2023, more than 800 asylum seekers were accommodated at Porin. Asylum seekers were sleeping on the floors with mattresses being placed everywhere on the floor and in the corridors. The sanitary and hygienic conditions were very inadequate. Based on findings from the Croatian Ombudsperson from visits during 2023, asylum seekers were placed in all available spaces including hallways, and around 300 asylum seekers had to share five toilets and two showers.
10. The conditions at Porin and Kutina have temporarily improved since the summer of 2023, but that is because many asylum seekers have left the centers due to the inadequate conditions. In 2023 alone, Croatia received more Dublin returnees than the total capacity of the two centers combined, so it is easy to imagine the situation deteriorating again if the number of asylum seekers in Croatia increase further.
11. Croatia received around 68.000 asylum seekers in 2023. About half of them came to the reception centers, but typically they wouldn't stay for longer than maybe three days. Most of them would continue their journey, so there is a lot of secondary movement happening out of Croatia. With the inadequate and insufficient conditions at the centers and with that many people coming and going to the reception centers on a daily basis, it's possible that some asylum seekers arrived at the centers and were denied access and accommodation, but there is no information or documentation on this.

Access to specialized accommodation for vulnerable persons

12. Access to specialized accommodation for vulnerable persons is not a possibility within the asylum system in Croatia.
13. There are no specialized institutions for unaccompanied minors, so unaccompanied minors older than 16 years are placed in the reception centers alongside adults. If they are under 16

years, they are placed in public institutions for children who have behavioral issues. If they are under 12 years they are placed in orphanages alongside Croatian children without parents. For unaccompanied minors between 12 and 16, it is very difficult to be placed in these public institutions because there are not enough employees at the institutions to care for their needs and also because of the severe behavioral problems many of the Croatian children at these institutions suffer from.

14. The facilities for unaccompanied minors are not adequate and one of the consequences is that unaccompanied minors often run away from these institutions very quickly and end up on the streets.
15. Families with children are placed in both Kutina and in Porin in Zagreb.
16. Officially, vulnerable asylum seekers such as mentally or physically ill persons should be placed in Kutina, as this reception center is responsible for vulnerable groups and families with children. The center in Kutina does not, however, have any specialized accommodation or specialized staff. Vulnerable asylum seekers are accommodated in Kutina because the center is smaller than Porin.
17. Pregnant women and single women should be accommodated in Kutina. When there are not that many asylum seekers in the reception centers, then steps are taken to ensure that women are placed in their own rooms without men, but when the centers are full there is not sufficient capacity to meet this requirement, and then women will also be accommodated in Zagreb as well. During 2023, CPS encountered many cases in which women were placed in the same room as men.

Complaint mechanisms

18. When it comes to effective remedies to address issues such as lack of access to accommodation or suitable/specialized accommodation, asylum seekers can go to the reception center and complain to the governing bodies of the reception center. However, it is not a formal complaint mechanism. CPS has no information on the existence of real and effective remedies to address issues such as lack of access to accommodation or suitable/specialized accommodation.

Health care services for asylum seekers in Croatia

Health care services at reception centers

19. According to the law, vulnerable persons should be provided with additional assistance. It is stated in national law, that the scope of health care to vulnerable groups is somewhat broader and severely ill asylum seekers and asylum seekers with disabilities are entitled to appropriate healthcare. CPS is not aware of how this is interpreted or carried out in practice. CPS has not encountered a case where a vulnerable asylum seeker has been provided with additional assistance.
20. Children are entitled to comprehensive healthcare in accordance with regulations governing the right to health care under the mandatory health insurance. This means that children have the right to necessary health care.

21. Asylum seekers who are not considered vulnerable rely on emergency aid.
22. According to CPS, the reception center in Kutina does not have the same level of health care services available as the center in Zagreb. Even though the reception center in Kutina is responsible for vulnerable asylum seekers, the center does not have medical staff from Médecins du Monde (MdM) stationed there.
23. MdM, which is the responsible health care provider at the centers, only visits Kutina when needed. The center in Kutina has one local doctor, who works for the Croatian Health Center, and maybe one nurse. This is not enough to meet the needs of so many vulnerable asylum seekers.
24. MdM is supposed to have a continual presence at the center in Zagreb and MdM is currently present at the center.
25. MdM is funded by AMIF funds¹⁷⁴ and there were some problems with the funding in 2023. During some months of 2023, MdM was not present at all at the two asylum centers because of funding problems. The Croatian government didn't distribute money to uphold the health care services and the consequence was that MdM left for several months. As far as CPS knows, some other foreign actors got involved and offered financing so MdM could return, but with limited capacities. The Croatian government started providing funds again at the end of 2023.

Access to specialized medical treatment

26. Specialized medical treatment is not available in Kutina. The local doctor in the area of Kutina is providing basic assistance at the reception center in Kutina, and medical staff from MdM are supposed to visit the center when needed.
27. CPS does not have information about access to specialized medical treatment at the center in Zagreb.

Complaint mechanisms

28. According to CPS there is no access to effective remedies for asylum seekers in relation to lack of healthcare services and lack of access to specialized medical treatment.

The asylum procedure

29. To access the Croatian asylum procedure, a person must first state an intent to apply for international protection. After crossing the border to Croatia, one should state the intent to seek international protection at the border or at a police station. From the moment this intent has been stated, the person should be registered as an asylum seeker, and the person's fingerprints should be taken.
30. From the moment a person states the intent to seek international protection, the person has the status of an asylum seeker and is free to move through the Croatian territory, or at least this should be the case according to the law. After stating the intent to seek international

¹⁷⁴ The European Union's Asylum, Migration and Integration Fund

protection, the person should go to the reception center in Zagreb and file an official request for international protection.

31. The official request for international protection should be made within 15 days of arriving at the Reception center in Zagreb, but many leave Croatia before an official request is made.

Access to the asylum procedure

32. CPS finds that the right to a fair and efficient asylum procedure is challenged by different factors and obstacles, amongst others the risk of being subjected to arbitrary detention, pushbacks, readmissions, insufficient accommodation at the reception centers.
33. Dublin returnees may face obstacles in getting access to the asylum procedure if their first request for international protection was rejected. Upon returning to Croatia, they might have problems with re-gaining access to the Croatian asylum procedure. Dublin returnees have the right to access the asylum procedure on request according to the law. But if their asylum request was already resolved before they left Croatia, then there is a greater risk that they will receive a decision saying that their new and second application is not allowed.
34. There are no statistics or documentation on how often Dublin returnees end up not having access to the asylum procedure.
35. Among asylum seekers in Croatia, Russian nationals compose the third largest group. There are no official numbers on the number of Chechens arrived because they're considered as Russians. When the war in Ukraine started, the national security threat was raised, and there were a lot of Chechens being accused of being a risk to Croatia's national security and they were detained in detention centers without any legal basis. After being detained for more than 6 months several Chechen nationals got an administrative court verdict saying the allegations of them being a threat to national security were completely unfounded.

Procedures for application and case processing

36. CPS finds that there are a lot of problems regarding asylum case processing in Croatia.
37. There is a lack of equipped and professional case officers to handle asylum cases. The case officers lack education as well as knowledge on the situation in the particular countries from which asylum seekers have fled and the conflicts from which people fled.
38. In relation to the personal interviews there is a lack of interpreters. There are not enough qualified interpreters, and not enough interpreters in general. For example, there are no interpreters for Kirundi or Swahili, meaning that people coming from Burundi have to give their testimonies to the authorities in French. CPS has intervened in several asylum cases and argued that some asylum seekers were unable to provide detailed testimonies in the language spoken by the translator, e.g. if the asylum seeker only had French in elementary school. In all the cases in which CPS intervened, CPS's requests were rejected.
39. Another obstacle in relation to getting a fair and qualified processing of one's asylum case, is that asylum seekers' statements are not recorded literally. They are always shortened, so sometimes the case officer who reads the minutes from an interview, for example six months after

the interview took place, cannot really assess the case or the testimony correctly, and therefore cannot really make the correct decision.

40. Another obstacle in relation to the asylum procedure is that the percentage of asylum cases being approved is still really low. Even after the number of people who requested international protection increased significantly, the number of recognized refugees remains really low.
41. CPS has information on asylum cases in which the asylum request was rejected in Croatia and the same asylum seekers would get asylum in other countries such as Germany.

Complaint mechanisms

42. Asylum seekers have a right to ask for legal aid and can go to NGO's, for instance to CPS, but no lawyers are provided to asylum seekers automatically.
43. Asylum seekers often get a negative first instance decision without knowing the details of the decision or the asylum procedure, because they have often not received the relevant information.
44. After getting a negative first instance decision, asylum seekers can file an administrative lawsuit, but they need a lawyer to do that. Asylum seekers are in theory allowed to get a free lawyer and free legal aid in this situation, but in practice the Croatian law on free legal aid says that there is a threshold, meaning that asylum seekers are only allowed to free legal aid if they have less than €441 per month.
45. In Croatia, it is allowed to work while waiting for the decision on the asylum request, and many do this. In practice, many asylum seekers who were working while they were waiting for the first instance decision in their asylum case lose the right to a lawyer and free legal aid because they have earned too much. In these situations, asylum seekers are forced to pay for lawyers and at the same time they need to pay around €1000 for that lawsuit to even be initiated.
46. Free legal advisers from NGO's like CPS are not allowed to represent asylum seekers in a complaint over a negative first instance decision, as that is something only lawyers can do.

Pushbacks

Prevalence of pushbacks of asylum seekers and Dublin returnees

47. CPS doesn't have any information on asylum seekers who were returned to Croatia in accordance with the Dublin regulation and then submitted to pushbacks.
48. The correct number of asylum seekers that are subjected to pushbacks at the borders is unknown, as it happens without transparency and no paper trails.
49. It is difficult to monitor the situation on the ground regarding asylum seekers and Dublin returnees, because the situation is really chaotic. Especially in 2023 with almost 70,000 people stating their intent to seek asylum in Croatia, and at the same time asylum seekers were being returned according to the Dublin regulation, and a lot of secondary movement took place.
50. One obstacle in relation to access to the asylum procedure is that there are still a lot of reports on pushbacks happening. Many criminal complaints have been filed related to those pushbacks,

but no perpetrators are being punished for those criminal acts, even when the pushback involves serious violence. It is a violation of human rights when the authorities systematically perform such acts, but still the Croatian authorities do nothing to stop the pushbacks or to punish the perpetrators of those acts. That results in situations where people traumatized by being pushed back from Croatia, who therefore decided to seek safety in other EU countries, are forced to return to Croatia under the Dublin regulation. Returning to Croatia, where the authorities still haven't punished the perpetrators of oftentimes violent pushbacks (that often included theft, humiliating behavior, being forced to walk through the cold river and more) therefore causes retraumatization.

51. Readmission procedures are bilateral agreements Croatia has with Bosnia, Slovenia and Serbia and they are legal frameworks that cover up the use of pushbacks. Through these bilateral agreements it's possible to return people to the country from which they entered, as long as it happens shortly after the person arrived in Croatia, for example within 72 hours, and it leaves no real paper traces. Under these agreements, it's enough that Croatia asks the Bosnian Police to take somebody back and then they accept.
52. The official numbers state that there were around 2300 people being returned from Croatia to Bosnia, and 290 Croatia to Serbia in the period between January and October 2023. Readmissions are in theory legal processes, but they are not legal if people try to request for international protection in Croatia. Readmission practices are illegal when the persons being returned state their intent to request international protection, but their intents are ignored.
53. According to CPS, the practices of readmission were previously seen as pushbacks and evidently illegal, but they have now somehow transferred into a practice that appear to be legal. However, in the end the readmission procedures are not done legally when the persons returned state their intent to request international protection in Croatia.
54. A lot of families with children and also unaccompanied children are being returned to Bosnia and Serbia through readmission agreements. Many of the people who are being returned to Bosnia through readmission agreements are from Afghanistan and Turkey.

Nationalities or specific groups (e.g. ethnic minorities) at particular risk of being exposed to pushbacks

55. CPS doesn't have any specific information on nationalities or groups at particular risk of being exposed to pushbacks.

Complaint mechanisms

56. There are no effective remedies when it comes to pushbacks because it doesn't leave a paper trail. There are no decisions on pushbacks, even when talking about readmissions, which are procedures that are being done according to three bilateral agreements with Bosnia, Serbia and Slovenia. CPS has reasons to believe that people returned to Bosnia or Serbia don't receive written expulsion decisions with a legal remedy. According to an official report issued by the Ministry of the Interior in the period from January to October 2023, 11.285 requests to readmit people to Bosnia and 663 requests to readmit people to Serbia were issued by the Croatian authorities. However, in the Ombudsperson's report for 2023 it's stated that only 7.554 expulsion decisions were given throughout the year.

Detention

Prevalence of detention of asylum seekers

57. According to Croatian law, detained asylum seekers should receive a decision stating that they will be detained for the maximum duration of three months, and then this can be prolonged one more time for the same maximum duration. The overall duration of detention should be six months maximum.
58. However, asylum seekers can be detained for three days before that decision is issued. This for example happens in cases in which their identity or country of origin is not determined or when there are unclaritys regarding the way they came to Croatia and so on.
59. In some specific cases, for example with several Chechens, the deadline of six months was not respected, and they were detained for a longer period. It has not been possible for CPS to get more information on this matter.

Prevalence of detention of Dublin returnees

60. CPS does not have information or knowledge about the prevalence of detention of Dublin returnees. CPS does not have access to any statistics concerning detention of persons transferred to Croatia.

Access to health care and medical services at the detention centers in Ježevo, Tovarnik og Trilj

61. CPS does not have information on healthcare services at the detention centers.

Complaint mechanisms

62. Asylum seekers who receive a decision on detention can file a lawsuit against it to the administrative court. That's the only legal remedy against detention and asylum seekers should get a free lawyer to represent them in this case, but CPS is not sure about the financial means a detained asylum seeker should have in order to get a free lawyer.

8.2. Interview med Médecins du Monde – Belgium, - Croatia Mission, 9. Maj 2024

Interview with Juliette Delescluse, coordinator of the Médecins du Monde – Belgium [Mdm] mission in Croatia. Juliette Delescluse is based in Zagreb and has been the coordinator of the program since Mdm started providing medical assistance, mental health support and support to health referrals to asylum seekers in Croatia in 2016.

Mdm-Belgium is an international medical NGO that is part of an international network. They provide medical assistance to vulnerable groups in different parts of the world and advocate for their right to public healthcare systems.

Arrival of Dublin returnees in Zagreb Airport

1. Mdm only operates within the reception centers and is not systematically present at Zagreb airport during the transfer of Dublin returnees to Croatia. Mdm staff might be present at Zagreb airport if requested by Ministry of Interior. The Ministry of Interior is responsible for the arrival of Dublin returnees.

Vulnerable persons transferred to Croatia under the Dublin III Regulation

2. Mdm experiences that the authorities from the transferring country do not always send important medical and health-related information about Dublin returnees (or only some partial information), which means that in these situations, Mdm is not fully aware of the mental or medical needs of the person upon arrival at the reception center.
3. When Mdm receives information on vulnerable Dublin returnees from the authorities, Mdm provides medical assessments upon the Dublin returnees' arrival at the center.
4. Mdm is responsible for the first medical examination when asylum seekers arrive at the reception center in Zagreb as well as other medical consultations. Additionally, Mdm conducts medical examinations of asylum seekers in Kutina when the doctor from Mdm is present there, on average once a week. Currently, Mdm does not perform medical examinations on all asylum seekers coming to the reception center but strives to focus on those asylum seekers who are most vulnerable. From June 2024 the medical team of Mdm increases with one additional doctor, in order to cover all newcomers with first medical examinations.

The Croatian reception system

Conditions in reception centers

5. The Ministry of Interior is responsible for and in charge of the reception centers. The Croatian Red Cross is present at both centers and manages the following activities: Initial needs assessment and accommodation, identification of vulnerable groups and providing psychosocial support, social activities, distribution of humanitarian aid and restoring family links.
6. The reception center in Zagreb, informally called "Porin", is an old hotel. Asylum seekers are accommodated in the former hotel rooms, each of which can typically accommodate four people and has an attached bathroom. The reception center has one restaurant that offers food. When the center is not overcrowded, the conditions are relatively good, and the rooms can accommodate families

together, depending on the family size. Men and females are accommodated separately when not from the same family.

7. The reception center in Kutina is smaller and not a former hotel, but the accommodation is similar to that of the center in Zagreb. The center in Kutina also has one restaurant that offers food, and asylum seekers also share rooms and bathrooms. The center in Kutina does not differ from the center in Zagreb in terms of accommodation, besides being smaller.

Access to specialized accommodation for vulnerable asylum seekers

8. The accommodation and living conditions at the reception center in Kutina are almost the same as those in Zagreb.
9. Initially, vulnerable asylum seekers were intended to be accommodated at the center in Kutina, not in Zagreb. This is no longer the case in practice, as vulnerable asylum seekers are now accommodated in both centers, depending on their specific needs. It is sometimes preferable for vulnerable asylum seekers who for instance require specific health treatment to be accommodated in Zagreb, as MdM is present there, and the city of Zagreb offers more services regarding specialized healthcare.

Health care services for asylum seekers in Croatia

Health care services at reception centers

10. MdM began providing medical assistance at the asylum centers in Croatia in 2016 following an agreement with the Ministry of Interior and Ministry of Health. The activities are funded with AMIF funds.
11. MdM's team is based in the reception center in Zagreb. At the moment the MdM team consists of 11 employees, who work with medical care, mental health and support for health referrals. The team comprises one doctor (two doctors from June 2024), one nurse, two psychologists, one social worker, one team coordinator, two Arabic interpreters, one French interpreter, one Russian/Spanish interpreter and one Farsi/Urdu/Pashto interpreter as well as an external psychiatrist (once a week)
12. The team provides medical care, including examinations of newcomers to the center and general practitioner consultations. The two psychologists offer mental health support, and once a week an external psychiatrist visits the center. When the team assesses that an asylum seeker requires a referral to for example a dentist or a medical specialist at a local health center or hospital, MdM is responsible for scheduling the appointment and for accompanying the asylum seeker along with an interpreter to the examination or consultation. The Croatian Red Cross is also supporting with accompanying patients during health referrals.
13. MdM currently operates an infirmary at the reception center in Zagreb, which is open for asylum seekers daily from Monday to Friday from 9am to 3pm. From mid-June 2024 two infirmaries will be available in the center.
14. One nurse from the Ministry of Interior is stationed at the center in Kutina. A doctor from MdM visits the center in Kutina approximately once a week to support the health care services (as well as a doctor from the local health center, also once a week). The presence of MdM at the center in Kutina can vary depending on the needs of the asylum seekers and overcrowding.

15. From May to August 2023, there were funding issues and the MdM team had to stop services at the reception centers. Medical assistance from MdM resumed in early September 2023. In the meantime, one local doctor was assigned to the centers by the authorities.
16. In May 2024 MdM was allocated AMIF funds to continue the program for the next three years.
17. According to Croatian law, vulnerable asylum seekers, such as pregnant women, children and victims of torture or violence, have access to full healthcare. Asylum seekers who do not fall within this category only have access to emergency and necessary treatment.
18. MdM has observed that Dublin returnees who are transferred back to Croatia from other EU countries are often retraumatized. The transfer, and the discontinuity of ongoing treatment, for instance, are destabilizing and significantly impact the mental health of Dublin returnees, which ultimately affects their somatic health condition. MdM has made reports about this issue a few years ago, and still find that Dublin returnees experience a deterioration of their health condition and tend to be more vulnerable.

Access to health care and medical services at the detention centers in Ježevo, Tovarnik og Trilj

19. MdM is not present at the detention centers and does not have information on health care services at the detention centers.

Complaint mechanisms in relation to lack of healthcare services

20. MdM has an internal mechanism for submitting a complaint. Information posters about this mechanism are present in locations where they provide services. The mechanism includes an e-mail address for submitting a complaint.
21. In addition, asylum seekers can file a complaint to the authorities of the reception center for asylum seekers (the Ministry of Interior) or send a complaint to the Croatian Ombudsperson's office for discrimination or to the Ministry of Health. Free legal aid is also provided by some NGO's.

9. Litteraturliste

- Act on International and Temporary Protection, Official Gazette 70/2015, Amended by Official Gazette 127/2017, Engelsk version: <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2007/en/120705>
- Afghanistan Analysts Network, September 2023, *Keep on Moving on the Balkan Route: No quarter for Afghan asylum seekers in Croatia and Serbia*. Tilgængelig på: <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/keep-on-moving-on-the-balkan-route-no-quarter-for-afghan-asylum-seekers-in-croatia-and-serbia/>
- Amnesty International (2020), *Punishing Compassion. Solidarity on trial in fortress Europe*. Tilgængelig på: https://www.amnesty.be/IMG/pdf/2020_punishing_compassion_solidarity_on_trial_in_fortress_europe.pdf
- Are you Syrious?, 24. april 2023, *Dublin returnees - legal and practical obstacles in Croatia*. Tilgængelig på: https://sosf.ch/archive/cms/upload/230424_AYS_Dublin_returnees_-_legal_and_practical_obstacles_in_Croatia.pdf
- Asylum Information Database, AIDA, Country Report: Croatia (2022, Update – June 2023). Tilgængelig på: <https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2023/06/AIDA-HR-2022-Update.pdf>
- Centre for Peace Studies & Border Violence Monitoring Network, 2020, *Submission to the OHCHR on the role of private military and security companies in immigration and border management and the impact on the protection of the rights of all migrants*. Tilgængelig på: <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Issues/Mercenaries/WG/ImmigrationAndBorder/bvmn-cps-submission.pdf>
- Chechen Human Rights Association, 20. December 2022, *note A-0186*. (Dokumentet er i marts 2023 fremsendt til DRC Dansk Flygtningehjælp af en asylansøger. Flygtningehjælpen har i sager i foråret 2023 vedlagt dokumentet som bilag til Dublin-indlæg. Det fremgår af ecoi.net at organisationen er refereret i COI-rapporter fra både franske og østrigske asylmyndigheder, ligesom den flere gange er citeret af både Reuters og BBC)
- DRC Danish Refugee Council, December 2023, *Border Monitoring Factsheet*. Tilgængelig på: https://pro.drc.ngo/media/ojtcfi1b/2023_12_border-monitoring-factsheet-final-overview.pdf
- EU factcheck, 1. November 2021, EU factcheck, 2021, Mostly true; "Asylum seekers massively fleeing from Croatia, just a little over 10 percent remain". Tilgængelig på: <https://eufactcheck.eu/fact-check/mostly-true-asylum-seekers-massively-fleeing-from-croatia-just-a-little-bit-over-10-percent-remain/>
- European Center for Constitutional and Human Rights (ECCHR), (6. juli 2022), *Rohingya child challenges Croatia and Slovenia over violent pushbacks*, <https://www.ecchr.eu/en/press-release/pushbacks-un-child-rights-croatia-slovenia/>
- European Court of Human Rights (EctHR), 4. April 2022, *Judgment in the case of M.H. and others v. Croatia (Applications nos. 15670/18 and 43115/18)*. Tilgængelig på: [https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:\[%22001-213213%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/fre#{%22itemid%22:[%22001-213213%22]})

- European Court of Human Rights (ECHR), 17. April 2023, *Judgment in the case of Daraibou v. Croatia, Application no. 84523/17*. Tilgængelig på: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-222311%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-222311%22]})
- European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), 3. December 2021, *Report to the Croatian Government on the visit to Croatia carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT)*. Tilgængelig på: <https://rm.coe.int/1680a4c199>
- European Migration Network, April-June 2022, *Bulletin n.39*. Tilgængelig på: https://emn.gov.hr/UserDocImages/EMN_bilten/39th_Quarterly.pdf
- Human Rights House Zagreb & the Centre for Peace Studies, 18. Juli 2023, *Rule 9.2. Communication*. Tilgængelig på: https://www.cms.hr/system/article_document/doc/818/Final_Rule_9.2_M.H._v._Croatia_HRHZ_and_CPS.pdf
- Human Rights Watch, December 2018, *Croatia: Migrants Pushed Back to Bosnia and Herzegovina*. Tilgængelig på: <https://www.hrw.org/news/2018/12/11/croatia-migrants-pushed-back-bosnia-and-herzegovina>
- Human Rights Watch, 3. Maj 2023, *Croatia: Ongoing, Violent Border Pushbacks*. Tilgængelig på: <https://www.hrw.org/news/2023/05/03/croatia-ongoing-violent-border-pushbacks>
- Human Rights Watch, 3. Maj 2023, *"Like We Were Just Animals"*. Tilgængelig på: <https://www.hrw.org/report/2023/05/03/we-were-just-animals/pushbacks-people-seeking-protection-croatia-bosnia-and>
- Médecins du Monde – Belgium (MdM), 2023, *Physical and mental health of applicants for international protection in the Republic of Croatia – New trends, observations, challenges and recommendations*. Tilgængelig på: https://medecinsdumonde.be/system/files/publications/downloads/MdM%20Physical%20and%20mental%20health%20of%20applicants%20for%20international%20protection%20Croatia%202023%20ENG%20rev_0.pdf
- OHCHR, 19. Juni 2020, *Croatia: Police brutality in migrant pushback operations must be investigated and sanctioned – UN Special Rapporteurs*. Tilgængeligt på: <https://www.ohchr.org/en/news/2020/06/croatia-police-brutality-migrant-pushback-operations-must-be-investigated-and>
- Ombudspersonens beretning for 2023, (Marts 2024), *Izvešće javnog pravobranitelja*. Tilgængelig på: https://www.ombudsman.hr/hr/download/izvjesce_pucke_pravobraniteljice_za_2023_godinu/?wpdmdl=18399&refresh=6606ba1ca73541711716892
- OSAR, December 2021, *Situation of asylum seekers and beneficiaries of protection with mental health problems in Croatia*. Tilgængelig på: https://www.fluechtlingshilfe.ch/fileadmin/user_upload/Publicationen/Dublinlaenderberichte/211220_Croatia_final.pdf
- Protecting Rights at Borders (PRAB), Januar 2023, *Beaten, punished and pushed back*. Tilgængelig på: <https://pro.drc.ngo/media/cxihgutp/prab-report-january-to-december-2022.pdf>

- Protecting Rights at Borders (PRAB), Maj 2023, *What we do in the shadows*. Tilgængelig på: <https://pro.drc.ngo/media/3h1d5s5r/vi-prab-report-what-we-do-in-the-shadows-jan-to-april-2023.pdf>
- Protecting Rights at Borders (PRAB), Januar 2024, *Pushbacks at Europe's borders: a continuously ignored crisis*. Tilgængelig på: <https://pro.drc.ngo/media/1sgpw3ng/prab-report-september-to-december-2023-final.pdf>
- Republikken Kroatiens Indenrigsministeriums hjemmeside, [Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske - Statistika: Tražitelji međunarodne zaštite \(gov.hr\)](https://www.ministarstvo.gov.hr/) Officiel statistik: [web statistike 2023 Q4.xlsx \(live.com\)](https://web.statistika.gov.hr/) Tilgængelig på: <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fmup.gov.hr%2FUserDocsImages%2Fstatistika%2F2024%2F2%2Fweb%2520statistike%25202023%2520Q4.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK>
- Solidarité sans frontières et Droit de Rester, Juni 2023, *Spirale de la violence. Les renvois Dublin vers la Croatie et le rôle de la Suisse*. Tilgængelig på: [230628_Sosf_DublinKroatien_Spirale_de_la_violence_FRZ_WEB.pdf](https://www.sosf.org/fr/230628/Sosf_DublinKroatien_Spirale_de_la_violence_FRZ_WEB.pdf)
- US Department Of State, 2022, *Country Report on Human Rights Practices: Croatia*. Tilgængelig på: https://www.state.gov/wp-content/uploads/2023/02/415610_CROATIA-2022-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf